

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

KUVA VAIKUTTAA ENEMMÄN KUIN TUHAT SANAA

Toiminnallinen teematunti Koulutuskeskus Salpauksen Ammat-
tistartin opiskelijoille

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalipedagoginen lapsi- ja nuorisotyö
Opinnäytetyö
Kevät 2015
Milla Ojanen
Petra Terävä

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma

OJANEN, MILLA
TERÄVÄ, PETRA:

Kuva vaikuttaa enemmän kuin tuhat sanaa
Toiminnallinen teematunti Koulutuskeskus Salpauksen Ammattistartin opiskelijoille

Sosiaalipedagogisen lapsi- ja nuorisotyön opinnäytetyö, 44 sivua, 9 liitesivua

Kevät 2015

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä aiheena oli internet-kuvien vaikutus nuoren itsetuntoon. Opinnäytetyö oli toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tuotoksena syntyi toiminnallinen teematunti Lahden Koulutuskeskus Salpauksen Ammattistartin opiskelijoille.

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa toiminnallinen teematunti Ammattistartin opiskelijoille. Opinnäytetyön tavoitteena oli myös luoda sellaista mediakasvatuksellista materiaalia Ammattistartin opetukseen, jonka avulla voidaan käsitellä internetin ilmiöitä ja kuvamateriaalia, sekä niiden vaikutusta itsetuntoon. Opinnäytetyön tarkoituksena oli teematunnin avulla rikastuttaa opetusta ja antaa ideoita sen suunnitteluun. Teematunnin tarkoituksena puolestaan oli saada nuoret ajattelemaan internetissä näkemiään kuvia ja ilmiöitä sekä pohtimaan ovatko ne vaikuttaneet heidän itsetuntoonsa. Lisäksi teematunnin tarkoituksena oli myös muistuttaa nuoria medialukutaidon tärkeydestä.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyneen teematunnin yhteydessä opiskelijoilta kerättiin kirjallinen ja suullinen palaute, jonka tavoitteena oli selvittää nuorten ajatuksia teematunnin aiheesta ja sisällöstä, internet-kuvien vaikutuksista nuoren itsetuntoon, sekä ajatuksia mediakasvatuksesta ja sen hyödyllisyydestä. Palautteesta kävi ilmi, että nuoret pitivät teematunnin aiheesta ja sisällöstä ja heidän mukaansa erilaisia teematunteja voisi olla enemmän. Nuorista lähes puolet koki internet-kuvien vaikuttavan itseensä ja itsetuntoonsa. Nuoret kertoivat, että mediakasvatusta ei kouluissa juurikaan ole, mutta he kokisivat sen hyödyllisenä.

Suunnittelimme ja toteutimme teematunnin, opinnäytetyömme tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi loimme opetukseen menetelmän ja materiaalia, jonka sekä opettajat että nuoret näkivät hyödyllisenä. Saatu palaute tuki ajatuksiamme siitä, että internet-kuvat voivat vaikuttaa nuoriin ja aiheuttaa ulkonäköpaineita. Mediakasvatuksella on mahdollista tukea medialukutaidon kehittymistä ja edistää mediasisältöjen kriittistä arviointia, joka voi vähentää internet-kuvien negatiivisia vaikutuksia.

Asiasanat: nuoruus, itsetunto, mediakasvatus, medialukutaito

Lahti University of Applied Sciences
Degree programme in Social Services

OJANEN, MILLA
TERÄVÄ, PETRA:

Picture affects more than thousand words
Functional theme lesson for the students
of Salpaus Further Education Preparatory
Instruction and Guidance for Vocational
Education and Training

Bachelor's Thesis in social pedagogy for work with children and young people,
44 pages, 9 pages of appendices

Spring 2015

ABSTRACT

The subject of this thesis was the effects of internet-pictures on adolescents' self-esteem. The thesis was functional and its output was a functional theme lesson for the Salpaus Further Education Preparatory Instruction and Guidance for Vocational Education and Training.

The aim of this thesis was to plan and create a functional theme lesson for the target group. The aim was also to generate media educational material for education purposes. This material can be used to handle the themes of internet pictures and internet phenomenon and how they affect self-esteem. The purpose of this thesis was to enrich the education and give new ideas for educational planning. The purpose of the theme lesson was to get the target group think about the pictures and the phenomenon of internet that they had seen and then reflect on whether these things affected their self-esteem. In addition, the purpose of this theme lesson was to remind the target group about the importance of media literacy.

We collected verbal and written feedback for the target group about the organized theme lesson. The aim of the feedback was to clarify the thoughts of the adolescents about the subject and contents of the theme lesson, the effects of the internet pictures on self-esteem and the usefulness of media education. Based on the feedback, the adolescents liked the theme lesson and told that this kind of lessons could be more at school. Nearly half of the adolescents answered that internet-pictures affected their self-esteem. The adolescents told that there was not much media education in schools and they thought it would be useful.

We planned and carried out a theme lesson that corresponded to the aims that we set to this thesis. We also created a method and material that both the teachers and adolescents found useful. The feedback that we had, supported our thoughts that internet-pictures can affect adolescents and cause pressure of appearance. The use of media education can support the development of media literacy and improve critical evaluation that can reduce the negative effects of internet-pictures.

Key words: youth, self-esteem, media education, media literacy

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	MEDIA, NUORUUS JA ITSETUNTO	4
2.1	Nuoruus käsitteenä	4
2.2	Media nuoruudessa	5
2.3	Itsetunto käsitteenä	8
2.4	Median vaikutus itsetuntoon	9
3	MEDIAN KÄSITTELY OPETUKSESSA	11
3.1	Mediakasvatus	11
3.2	Medialukutaito	12
4	OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, TARKOITUS, TUOTOS JA TIEDONHANKINTA	14
5	TOIMINNALLINEN TEEMATUNTI	16
5.1	Toiminnalliset menetelmät ja toiminnallisuus	16
5.2	Osallisuus	17
6	TEEMATUNTI AMMATTISTARTIN OPISKELIJOILLE	18
6.1	Yhteistyötahon hankkiminen	18
6.2	Tunnin suunnittelu, järjestely ja materiaalien valmistaminen	18
6.3	Toteutus ja rastien tavoitteet	20
7	ARVIOINTI	25
7.1	Teematunnin palaute	25
7.2	Teematunnin arviointi	28
7.3	Opinnäytetyöprosessin ja oman toiminnan arviointi	30
7.4	Eettisyys ja luotettavuus opinnäytetyössä	33
8	POHDINTA	35
	LÄHTEET	39
	LIITTEET	45

1 JOHDANTO

Media on iso osa lasten ja nuorten arkea tänä päivänä ja se kulkee mukana erilais-
ten medialaitteiden muodossa päivittäin (Uusitalo, Vehmas & Kupiainen 2011,
143–144). Medioista etenkin internetillä on suuri rooli nuorten keskuudessa (Tuo-
minen & Mustonen 2007, 137).

Nuoret ovat alttiita ottamaan vaikutteita ympäristöstään ja näkemistään kuvista.
Siksi he pyrkivät samaistumaan medioissa esiintyviin hahmoihin (Kronqvist &
Pulkkinen 2007, 187). Internet on täynnä erilaisia kuvia, kauniista, laihoista, li-
haksikkaista ihmisistä, joita nuoret usein ihailevat. Lehdet ovat pitkään luoneet
käsityksiä kauneusihanteista, ja nykyisin ne ovat laajentaneet toimintaansa myös
internetiin. Currien (1999) mukaan lehtien sivustot luovat nuorille käsityksiä siitä,
kuinka näyttää kauniilta ja miellyttää vastakkaista sukupuolta. Tämä ei rajaudu
vain naiseen, sillä myös miehille tarjotaan medioiden kautta erilaisia miesmalleja,
joihin omaa ulkonäköä verrataan. (Salokoski & Mustonen 2007, 60–61.) Oman
ulkonäön vertailu nähtyihin kuviin, voi aiheuttaa nuorelle ulkonäköpaineita ja it-
setunto-ongelmia. Itsetunto voi joutua koville myös silloin, jos nuoren ihanteet ja
haaveet omasta minäkuvasta nousevat liian korkealle. Tällöin myönteisen minäku-
van rakentaminen voi olla haastavaa, sillä toivemina on kaukana todellisesta. (Sa-
lokoski & Mustonen 2007, 57.)

Tämän opinnäytetyön aihe on internet-kuvien vaikutus nuoren itsetuntoon. Valit-
simme aiheen sen ajankohtaisuuden ja kiinnostavuuden vuoksi, sillä internetin
vaikutuksesta on keskusteltu viime aikoina paljon eri medioissa. Aiheen valintaan
vaikutti myös meidän molempien kiinnostus nuorten parissa tehtävään työhön,
sekä halu saada lisää osaamista mediaan liittyen. Opinnäytetyössä rajasimme me-
dian koskemaan vain internetiä, sillä sitä käytetään muita perinteisiä medioita
enemmän. Siinä yhdistyvät muut mediamuodot ja se tarjoaa mahdollisuuden vuo-
rovaikutukseen toisten kanssa. (Uusitalo 2011, 139, 142.) Internet kulkee nuorten
mukana kaikkialla toimien tärkeänä yhteydenpidon muotona nuorten keskuudessa.
Reaalimaailman sosiaaliset suhteet näyttävät entistä enemmän nyt myös ver-
kossa. (Kiilakoski 2012, 254–255.)

Medialukutaidon omaaminen on välttämätöntä, jotta internetin mediatulvassa osataan aktiivisesti toimia ja erottaa oleellinen epäoleellisesta (Tuominen & Mustonen 2007, 138). Tässä opinnäytetyössä medialukutaidon käsite painottuu internetin kuvasisältöihin ja tarkastelemme medialukutaitoa kriittisen arvioinnin, osallisuuden ja vuorovaikutuksellisuuden näkökulmasta.

Opinnäytetyömme toimeksiantaja on Koulutuskeskus Salpauksen Lahden toimipiste. Siellä yhteyshenkilönämme toimii opiskelijatoiminnan koordinaattori Susanna Salmi. Koulutuskeskus Salpaus järjestää ammatillista peruskoulutusta nuorille sekä aikuisille. Salpauksella on useita toimipisteitä Päijät-Hämeen alueella ja joka vuosi niissä aloittaa lähes 2000 opiskelijaa. Perustutkintojen lisäksi Salpauksessa on mahdollista suorittaa ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus. Valmistavia koulutuksia ovat Ammattistartti, VALKO-koulutus ja AVA-koulutus. (Koulutuskeskus Salpaus 2014.)

Ammattikorkeakoulussa opinnäytetyön voi toteuttaa tutkimuksellisesti tai toiminnallisesti. Toiminnallinen opinnäytetyö pyrkii toiminnan ohjeistamiseen, opastamiseen, toiminnan järjestämiseen tai järjeistämiseen. Toiminnallisen opinnäytetyön toteutustapoja on erilaisia, ja konkreettisena tuotoksena voi syntyä esimerkiksi ohjeistus tai opas, toteutettuun toimintaan tai tapahtumaan. Raportoinnissa ja tuotoksen kuvaamisessa on tärkeää kertoa selkeästi ja tarkasti mitä on tehty. Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyvät käytännön toiminnan toteutus ja raportointi tutkimuksellinen työote huomioiden. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9, 51.) Tämän opinnäytetyön tuotoksena syntyy teematunti, jonka suunnittelemme ja toteutamme Koulutuskeskus Salpauksen Ammattistartin luokille. Teematunti on menettelmältään toiminnallinen ja nuoria osallistava ja se mahdollistaa nuorten mielipiteiden kuulemisen ja vuorovaikutuksellisen tekemisen.

Ammattistartti on ammatilliseen koulutukseen valmistava koulutus, joka on tarkoitettu peruskoulunsa päättäneille nuorille. Ammattistartissa on mahdollisuus korottaa päättötodistuksen arvosanoja, sekä saada tukea ja ohjausta jatko-opintoihin. Koulutukseen voivat hakea myös ne nuoret, jotka eivät vielä tiedä mitä haluaisivat tulevaisuudessaan tehdä. Jokaiselle opiskelijalle luodaan oma henkilökohtainen

opiskelusuunnitelma ja sen mukaan koulutus voi kestää puolesta vuodesta vuoteen. (Ammattistartti 2010, 1–3.) Kohderyhmäämme kuuluu kaksi Ammattistartin luokkaa, joiden nuoret ovat 16–19-vuotiaita opiskelijoita, joten keskitymme käsittelemään tähän ikähaarukkaan osuvia teemoja. Ammattistartin luokkien opiskelijamäärät vaihtelevat tehtyjen opiskelijavalintojen, keskeytysten ja koulutuksen etenemisen mukaan. Teematuntiin osallistuvilla Ammattistartin luokilla on 12–20 opiskelijaa.

Toteutamme teematunnin rastiradan muodossa, jonka rasteilla käsitellään kuvanmuokkausta ja kauneusihanteita, kuvapalveluita ja internet-ilmiöitä sekä erilaisuutta. Opinnäytetyön avulla haluamme muistuttaa mediakasvatuksen ja medialukutaidon tärkeydestä. Teematunnilla on mahdollista keskustella nuorten kanssa internetin kuvista ja niiden todellisuudesta sekä muistuttaa, että jokainen saa olla omanlaisensa. Teemme teematunnista tuntisuunnitelman sekä ohjeistuksen, jotta materiaaleja voidaan käyttää myös jatkossa Ammattistartin opinnoissa ja mahdollisesti muualla Salpauksessa.

2 MEDIA, NUORUUS JA ITSETUNTO

Media, perhe ja muut nuorta ympäröivät ihmissuhteet vaikuttavat nuoren kokeisiin ihanteisiin ja paineisiin. Nämä tekijät vaikuttavat myös itsetunnon kehitykseen, kehonkuvan ja itsetunnon ollessa vahvasti sidoksissa toisiinsa. (Laakso 2013, 20.) Huntemannin ja Morganin (2001) mukaan median luomat ihannekuvat ovat epärealistisia, ja niiden saavuttaminen mahdotonta (Salokoski & Mustonen 2007, 60). Nuoria tulisi tarkastella myös mediaan vaikuttajina, eikä pelkästään vaikutusten kohteina. Nuoret voivat esimerkiksi lisätä kuvia ja tekstiä internetiin, jolloin he luovat sisältöä mediaan. (Kupiainen & Sintonen 2009, 14.)

Internet on nykyään iso osa nuorten arkea, sitä käytetään paljon ja se kulkee mukana kaikkialla. Ebrand Suomi Oy toteutti vuonna 2013 Oulun kaupungin tilaaman kyselytutkimuksen, jonka avulla tutkittiin nuorten sosiaalisen median käyttöä. Tutkimuksen mukaan reilu kolmasosa 16-vuotiaista nuorista käytti internetiä yli 20 tuntia viikossa. Internetiä ei nykyisin käytetä vain tietokoneella, sillä nuorista jopa 75 % käyttää erilaisia sosiaalisia medioita myös älypuhelimella. (Weissenfelt & Huovinen 2013.)

Tässä luvussa kerrotaan nuoruudesta käsitteenä, sekä median käytöstä ja sen osuudesta nuoruudessa. Lisäksi luvussa avataan itsetuntoa käsitteenä ja median vaikutuksia siihen.

2.1 Nuoruus käsitteenä

Nuoruusaika on siirtymistä lapsuudesta aikuisuuteen (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2014, 142). Se on elämänvaihe, jonka aikana nuoressa tapahtuu fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kasvua (Aaltonen ym. 2007, 11). Tässä elämänvaiheessa nuori siirtyy asteittain kohti aikuisuutta ja itsenäisempää elämää, ja samanaikaisesti myös nuoren itsenäinen ajattelu kehittyy aktiivisen kyseenalaistamisen ja kriittisen arvioinnin pohjalta. (Aalberg & Siimes 2007, 125; Kronqvist & Pulkkinen 2007, 166, 169). Nuoruus on määritelty sijoittuvan 12–22 ikävuosiin ja se jaotellaan usein kolmeen eri vaiheeseen, joita ovat varhais-, keski- ja myöhäisnuoruus (Aalberg & Siimes 2007, 67).

Nuoruus on identiteetin etsimisen ja eheytyneen identiteetin omaava nuori on sitoutunut ja valmis ponnistelemaan koulutuksellisten päämäärien saavuttamiseksi. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 172, 174.) Tässä ikävaiheessa nuori tekee päätöksiä, joilla on kauaskantoisia vaikutuksia (Aalberg & Siimes 2007, 126). Havighurstin (1948) mukaan nuoruuden kehitystehtäviin kuuluu ammatinvalinta ja kouluttautuminen siihen. Näissä tehtävissä onnistuminen on tärkeää nuoren tulevaisuuden kannalta, sillä ilman koulutusta työelämään on vaikea kiinnittyä. Kehitystehtävissä epäonnistuminen voi johtaa pahimmassa tapauksessa syrjäytymiseen ja työelämän ulkopuolelle jäämiseen. (Nurmi ym. 2014, 162.) Ammattistartin tarkoituksena onkin tukea nuoria ammatinvalintakysymyksissä ja tulevaisuuden näkymien suunnittelussa (Ammattistartti 2010, 1). Sosiaalipedagogiikka tarjoaa keinoja, joilla tuetaan nuorten yhteiskuntaan kiinnittymistä erilaisten instituutioiden, kuten koulun kautta, ja samalla ennaltaehkäistään yhteiskunnan ulkopuolelle jäämistä (Madsen 2000, Mäkisen ym. 2009, 108–109 mukaan).

2.2 Media nuoruudessa

Nyky-yhteiskunnassa media on osallisena lasten ja nuorten elämässä monessa eri muodossa ja heidän voidaankin ajatella elävän eräänlaista medialapsuutta. Erilaisia median käyttötapoja omaksutaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa muilta, sekä oman kiinnostuksen pohjalta. (Kupiainen 2002, Nopparin, Uusitalon, Kupiaisen & Luostarisen 2008, 12 mukaan; Uusitalo, Vehmas & Kupiainen 2011, 10.)

Lapsia ja nuoria, jotka ovat eläneet suuren osan elämästään erilaisten mediasisältöjen ja välineiden ympäröimänä voidaan kutsua ”digitaalisiksi alkuasukkaiksi”, sillä he osaavat usein käyttää uutta mediateknologiaa paremmin kuin vanhempansa (Prensky 2001, Uusitalon ym. 2011, 137 mukaan).

Uusitalon ym. (2011, 90) mukaan kiinnostus sosiaaliseen mediaan herää nuorilla jo 11-vuoden iässä. Nuoret hakevat internetin palveluissa yhteenkuuluvuutta toisten nuorten kanssa, sekä tarvittavaa tietoa ja tukea. Erilaiset yhteisöpalvelut tukevat nuorten sosiaalisten verkostojen muodostumista ja keskinäisten kontaktien yl-

läpitoa. (Kiilakoski & Taiponen 2012, 233.) Yleisin internetpalvelujen käytön motiivi suomalaisnuorilla on kuitenkin yksinkertaisuudessaan viihtyminen (Uusitalo ym. 2011, 99). Lasten mediaympäristö muutoksessa -tutkimuksen ”Mä oon nyt online!” mukaan reaali maailman ystävyysuhteita ylläpidetään internetin yhteisöpalveluissa. Vuonna 2008 tehdyssä tutkimuksessa IRC-galleria oli nuorten keskuudessa suosituin yhteisöpalvelu. Tutkimuksen nuorille oli tärkeää näyttäytyä internetissä uskottavana lähipiirin ja ystävien edessä. Nuorten mukaan palveluihin ladatuista kuvista odotetaan saatavan palautetta myös tuntemattomilta ihmisiltä ja ns. herutus kuvat herättävät parhaiten ihmisten mielenkiinnon kommentointiin. (Noppari ym. 2008, 93.) Gallerioihin lisätään usein kuvia, joiden kautta halutaan ilmaista omaa fyysistä minäkuvaa. Nuoret saavat gallerioissa palautetta usein juuri ulkonäköön liittyen. Myönteinen palaute saattaa tukea nuoren kehitystä, mutta vastaavasti negatiivinen palaute voi vaikeuttaa sitä. (Salokoski & Mustonen 2007, 60.)

Lasten ja nuorten mediaympäristön muutos -tutkimuksen toisessa osassa ”Naamatusten verkossa”, Facebook oli tullut sosiaalisen median yhteisöpalvelujen käytössä IRC-gallerian rinnalle. Tutkimuksen mukaan sisällöntuotanto on mediavälineiden kehittymisen johdosta entistä helpompaa kun nuoret pystyvät ottamaan kuvia ja videoita kännyköillään ja lisäämään niitä internetiin. (Uusitalo ym. 2011, 98–101.) Nuoret lisäävätkin nykyisin aktiivisesti valokuvia erilaisissa yhteisöpalveluissa, tytöt vielä poikia hieman useammin (Myllyniemi 2009, 92–93). Yhteisöpalveluissa toisten nuorten julkaisemien sisältöjen kuten kuvien ja tekstien kommentointi, sekä omien sisältöjen julkaiseminen oli yleistä. Nuorten mukaan toisilta saadulla kritiikillä on merkitystä ja omien lisättyjen kuvien tulee vastata kavereiden kuvien tasoa. (Uusitalo ym. 2011, 98–101.)

Ympäröivä mediamaailma muokkaa osaltaan ihmisten ajatusmaailmaa ja tunteita, minkä vuoksi kriittisyys kohdattua materiaalia kohtaan on tärkeää. Kriittisyyteen liittyä kuitenkin myös totuutta hakeva ja ympäröivästä maailmasta kiinnostunut asenne. Medialukutaidon perimmäisenä tavoitteena on, että voimaantumisen kautta ihminen pystyy osallistumaan ja vaikuttamaan yhteiskunnallisissa asioissa. (Kupiainen & Sintonen 2009, 131–132, 136.)

Salokoski ja Mustonen (2007, 61) viittaavat Mastronaddin (2003) katsaukseen, jossa todettiin, että monissa tutkimuksissa on huomattu laihojen mallien kuvien aiheuttavan muun muassa masennusta, itseinhoa ja tyytymättömyyttä omaa vartaloa kohtaan. Normaalipainoisten mallien kuvat eivät kuitenkaan aiheuttaneet samanlaisia oireita. Mediassa esitetyt kuvat vaikuttavat siis naisten näkemykseen omasta kehostaan, mutta myös poikien ulkonäköpaineet ovat kasvaneet merkittävästi 2000-luvulla. Tiggermanin (2000) tutkimuksessa todettiin nuorten ajattelevan, että laihuus on vetovoimaista ja laihuuden ajateltiin lisäävän omaa viehätysvoimaa. Tutkimuksessa median ihannoimaa kuvaa laihuudesta pidettiin suurimpana syynä naisten haluun olla laihoja. Lisäksi tutkimuksen mukaan nuoria ahdisti laihojen mallien esittely, sillä niitä on nähtävissä kaikkialla. (Salokoski & Mustonen 2007, 62.)

Laihuuden ihannointi kuuluu tähän aikaan, ja laihojen ja lihaksikkaiden mallien kuvia näkee niin mainoksissa, televisiossa kuin internetissäkin. Median esittämät kuvat saattavat lisätä joidenkin lasten ja nuorten riskiä sairastua esimerkiksi syömishäiriöön. (Salokoski & Mustonen 2007, 63.) Santalan (2007) pro gradu -tutkielman tulosten mukaan nuoren huono itsetunto, muiden ihmisten kommentit nuoren ulkonäöstä sekä oman kehon vertaaminen muihin voivat laukaista syömishäiriön. Näiden tekijöiden lisäksi tutkielmassa todetaan nykyisen ulkonäkökeskeisen kulttuurin ja kauneusihanteiden olevan yksi syy nuorten syömishäiriöiden puhkeamiselle. (Santala 2007, 94–95.)

Myös Fernandezin ja Pritchardin (2012) tutkimuksessa havaittiin, että mediassa nähtyjen mallien kuvat vaikuttivat suuresti sekä naisten että miesten haluun olla laihoja. Mediassa esiintyvien mallien kuvia katsellessaan ihmiset usein ajattelivat, että oman vartalon pitäisi näyttää samalta kuin nähdyillä malleilla. (Ahern, Bennett & Hetherington 2008; Harrison & Cantor, 1997, Fernandez & Pritchard 2012, 324 mukaan). Nuoret elävät varsin ristiriitaisten viestien keskellä, sillä samaan aikaan kun median mainokset tuputtavat pikaruokaa ja muita herkkuja, tulisi näyttää hoikalta ja lihaksikkaalta mallimaailman kopiolta (Salokoski & Mustonen 2007, 63). Vanhempien ja opettajien tulisikin keskustella nuorten kanssa mediassa näh-

dyistä kuvista sekä niiden vaikutuksista nuoren omaan kehonkuvaan ja työskennellä sen eteen, että nuorten ajatukset omasta kehostaan olisivat realistisempia (Fernandez & Pritchard 2012, 324).

2.3 Itsetunto käsitteenä

Itsetuntoa on hankala määritellä, sillä se on käsitteenä haastava ja laaja-alainen. Se on ihmisen sisäinen ominaisuus, joka vaikuttaa olemukseen, tekoihin ja jopa siihen, kuinka muut ihmiset häneen suhtautuvat. Itsetunto rakentuu jatkuvasti, mutta lapsuus ja nuoruusvuodet ovat sen kehittymisen kannalta merkityksellisimpiä. (Cacciatore, Korteniemi-Poikela & Huovinen 2008, 12, 43.) Keltikangas-Järvisen (2010, 17) määritelmän mukaan itsetuntoa on se, kuinka paljon ihminen näkee itsessään hyviä puolia. Itsetuntoon liittyy myös kokemus siitä, että pystyy selviämään arkielämän haasteista ja kokee itsensä merkitykselliseksi. Lisäksi on tärkeää, että ihminen hyväksyy itsensä sellaisena kuin on ja arvostaa itseään. (Branden 2006, 238; Tazghini & Siedlecki 2013, 827.)

Hyvästä itsetunnosta puhutaan silloin, kun minäkäsityksessä on enemmän positiivisia ominaisuuksia kuin negatiivisia. Huonossa itsetunnossa tilanne on päinvastainen, negatiivisia ominaisuuksia on enemmän kuin positiivisia. Itsetunnolla on vaikutusta myös ihmisen toimintaan ja hänen tekemiinsä ratkaisuihin. Toimintojen ja ratkaisujen seuraukset taas vaikuttavat hänen itsetuntoonsa. (Keltikangas-Järvinen 2010, 16–17.)

Itsetunto on olennaisen tärkeä persoonallisuuden osa; se on osa minäkuvaa. Minäkuva eli minäkäsitys tarkoittaa sitä näkemystä, joka ihmisellä on itsestään. Minkälaisena hän pitää ja kuvaa itseään sekä tavoitteitaan tai arvomaailmaansa. Itsetunto muodostuu siis minäkuvan positiivisista osista ja niiden määrästä. Se on tunnetta siitä, että on hyvä ja arvokas. (Keltikangas-Järvinen 2010, 16.) Itsetunto ja minäkäsitys muotoutuvat suurelta osin toisten ihmisten käyttäytymisen ja ajattelun perusteella, joten ne koostuvat pääasiassa tulkinnoista, joita ihminen tekee omasta itsestään (Dunderfelt 2006, 132).

Hyvän itsetunnon omaava ihminen pystyy myös tulkitsemaan ympäristöönsä oikein ja se auttaa näkemään, että muidenkin ihmisten elämässä eteen tulee toisinaan pettymyksiä. Hän pystyy myöntämään omat virheensä, eikä epäonnistuminen aiheuta itsetunnon romahtamista tai itsesyytelyä. (Keltikangas-Järvinen 2010, 22–23.)

2.4 Median vaikutus itsetuntoon

Medialla voi ajatella olevan valtaa suhteessa ihmisten ajatuksiin omasta itsestään. Mediakuvat muokkaavat ihmisten käsityksiä siitä, minkälainen ulkomuoto tai keho on hyväksyttävä ja tavoiteltava. Tällaiset median asettamat normit voivat olla erilaisia miehillä ja naisilla, ja kehoja, jotka jäävät näiden normien ulkopuolelle pidetään epänormaaleina. Ristiriitaista on se, että median määrittämät ihannekehot eivät ole koskaan täysin saavutettavissa, sillä ihanteisiin liittyy oleellisesti niiden tavoittamattomuus. (Ridel, Väliäho & Sihvonen 2006, 157–158.)

Ulkonäkö on merkityksellinen osa nuoren käsitystä itsestään. Se millaisena nuori itsensä kokee, vaikuttaa hänen itsetuntoonsa myönteisesti tai kielteisesti. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 168.) Nuoruudessa minäkuva alkaa muuttua selkeämmäksi kokonaisuudeksi. Minäkuva määrittäviä tekijöitä ovat muilta saatu palaute esimerkiksi ulkonäöstä, hyväksyntä ikätovereiden joukossa ja koulumenestys. (Nurmi ym. 2014, 160.)

Nuoret ovat herkässä iässä ja he imevät tietoa ympäröivästä maailmasta, johon internet kuuluu suurena osana (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 169–170). Nuoret peilaavat omaa itseään lähiympäristöönsä, sekä ympäröivään kulttuuriin ja koko yhteiskuntaan, jolloin nuori on myös alttiimpi ottamaan vaikutteita niistä. Kaverit toimivat nuorelle eräänlaisena normina, johon itseä verrataan. (Aaltonen ym. 2007, 75, 78, 94.) Omien ajatusten, tunteiden ja ulkonäön vertailu internetissä voi aiheuttaa tyytyväisyyden tai tyytymättömyyden tunnetta sosiaalisen median käytäjissä. Itseään muihin vertaavat ovat usein epävarmoja ja heillä on heikko itsetunto, jolloin vertailu tuottaa heille negatiivisia tunteita. (Lee 2014, 253, 259.)

Seksi ja seksuaalisuus näyttävät mediassa varsin usein, jonka vuoksi jotkut nuoret lisäävät kuvapalveluihin kuvia, joissa korostavat seksuaalisuuttaan ja tuo-

vat itseään esille paljastavissa kuvissa. (Salokoski & Mustonen 2007, 65). Mikkola ja Oinas (2007, 93) tutkivat pro gradu-tutkielmassaan nuoria gallerioiden käyttäjiä ja havaitsivat, että nuoret ottavat omiin poseerauskuviinsa todennäköisesti eniten mallia medioista. Tyttöjen kuvissa pukeutuminen oli tärkeässä roolissa ja usein heillä oli päällään toppi, ja lisäksi käytetty kuvakulma paljasti myös osittain rinnat. (Mikkola & Oinas 2007, 93.)

Laakson (2013) pro gradu- tutkielman aiheena oli sosiaalisten tekijöiden yhteys 15–18-vuotiaiden tyttöjen itsetuntoon ja ruumiinkuvaan. Tutkielman tulosten mukaan internet ja sen kuvamateriaali ovat suuressa osassa vaikuttamassa nuorten tyttöjen käsitykseen heidän omasta ulkonäöstään. Suurin osa vastaajista oli tyytymättömiä vartaloonsa ja he tahtoisivat olla hoikempia. Tytöt kokivat, että käsitykseen omasta ulkonäöstä vaikuttivat eniten ystävät, internet ja televisio. Tutkimustuloksen mukaan kuitenkin vahva itsetunto ja medialukutaito voivat suojata nuorta negatiiviselta ruumiinkuvalta ja vähentää ympäristön välittämää painetta. (Laakso 2013, 77–78.)

3 MEDIAN KÄSITTELY OPETUKSESSA

Ammatillisessa peruskoulutuksessa mediakasvatus on osa elinikäisen oppimisen avaintaitoja. Näiden taitojen opettaminen sisältyy pääasiassa ammatillisten tutkintojen yhteisiin opintoihin. Avaintaidoissa korostetaan esimerkiksi opiskelijan kykyä mediaesitysten kriittiseen arviointiin ja tulkitsemiseen. Mediakasvatuksen tulisi olla osa tavoitteellista ja osallistumista tukevaa kasvatus- ja opetustyötä, jota toteutetaan läpi koko koulutaipaleen (Opetushallitus 2011, 5, 18.)

Lasten ja nuorten mediaympäristön muutos -tutkimuksen toisessa osassa todetaan, että median käyttö kouluissa on edelleen vähäistä ja sen sisältyminen opetukseen on kouluissa vaihtelevaa. Tutkimukseen osallistuneiden lasten ja nuorten vastauksista käy ilmi, että mediaa käytetään lähinnä yleisten oppiaineiden käsittelyssä ja mediakasvatusta kuvaa kerran vuodessa järjestettävät teemapäivät. Mediaa ei käsitellä kriittisesti eikä sen opetuksessa ole aina huomioitu lasten ja nuorten omaa osaamisen tasoa. (Uusitalo ym. 2011, 134–135.) Tässä luvussa kerrotaan mitä mediakasvatus on ja mitä sillä tavoitellaan. Lisäksi luvussa avataan medialukutaidon käsitettä ja kerrotaan sen omaamisen hyödyistä.

3.1 Mediakasvatus

Mediakasvatuksessa pyritään mediataitojen lisäämiseen ja sen tavoitteena on saada aikaan osallistuvia, itseään ilmaisevia ja kriittiseen arviointiin kykeneviä kansalaisia (Salokoski & Mustonen 2007, 111; Tuominen & Mustonen 2007, 137). Parhaimman hyödyn käytännön mediakasvatuksesta saa itse tekemällä ja kokemalla, sekä mediasisältöjen kriittistä arviointia harjoittelemalla ohjaajan johdolla (Tuominen & Mustonen 2007, 138).

Mediakasvatusta voi kuvailla tänä päivänä tavoitteelliseksi kasvatustoiminnaksi, jossa osapuolina ovat kasvattaja, kasvatettava ja ympäröivä mediakulttuuri. Mediakasvatuksen sisältöjen pedagogisessa suunnittelussa olisi hyvä ottaa huomioon vuorovaikutukselliset ja osallistavat menetelmät, jotka herättelevät nuoria keskustelemaan. (Kupiainen & Sintonen 2009, 31, 141.) Mediakasvatuksessa olisi tärkeää tutustua erilaisiin mediasisältöihin, laitekeskeisen opetuksen lisäksi ja kiinnittää huomiota sen pedagogiseen toteuttamiseen (Opetus- ja kulttuuriministeriö

2013, 19). Pelkkä teknologinen laiteosaaminen ei siis riitä, vaan tarvitaan myös teknologian vaikutuksien kriittistä ja eettistä ymmärtämistä (Kiilakoski 2012, 255). Medialukutaidon saavuttaminen on mediakasvatuksen merkittävä tavoite (Salokoski & Mustonen 2007, 111).

3.2 Medialukutaito

Medialukutaito on laaja käsite, joka painottaa erityisesti erilaisten mediasisältöjen ymmärtämistä ja kriittistä lähestymistapaa, sekä ilmaisua ja median parissa toimimista. Medialukutaito kattaa myös erilaiset viestinnän välineet kuten internetin, television, radion, painetun median ja muun digitaalisen viestinnän. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013, 22.)

Perinteisesti medialukutaidon on nähty pohjautuvan enemmän kognitiiviseen ja kriittiseen taitopuoleen. 2000-luvun medialukutaidossa painotetaan enemmän osallistavia, yhteistoiminnallisia ja luovia taitoja, jotka kehittyvät läpi elämän. (Kupiainen & Sintonen 2009, 14–15.) Ilman medialukutaitoa todellisen ja epätodellisen erottaminen suuressa tietotulvassa on haastavaa. Tästä johtuen viestien ymmärtäminen ja kriittinen arviointi on ensiarvoisen tärkeää. (Haasio 2011, 17.)

Medialukutaito ei ole pelkästään kirjoitetun tekstin tarkastelua ja tulkintaa, vaan siihen sisältyy oleellisesti myös kuvamateriaalin yksilöllinen tulkitseminen (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 188; Pienimäki 2013, 21). Kupiaisen (2007), Potterin (2004) ja Seppäsen (2001) mukaan kuvien kriittistä tulkintaa tarvitaan lisäämään ihmisten ymmärrystä mediaesitysten takana olevista vaikuttimista, joita ovat esimerkiksi vallalla olevat ihanteet ja normit (Pienimäki 2013, 63). Messaris (1994) puolestaan tarkastelee medialukutaitoa visuaalisen lukutaidon näkökulmasta. Hän käsittää sen lukutaidoksi, jossa ihminen pystyy käsittelemään ja suhtautumaan visuaaliseen materiaaliin kriittisesti ja näkemään sen seurauksia ja merkityksiä. Medialukutaidon myötä ihminen osaa suhtautua ja torjua median kielteisiä vaikutuksia, sillä hän on tietoisempi omasta median käytöstään ja ympäröivästä mediakulttuurista. (Kupiainen & Sintonen 2009, 93–94.)

2000-luvun mediakulttuurille on tunnusomaista mediamateriaalin multimodaalisuus, jossa kuvat, äänet, kirjoitukset ja videot, sekä liikkeet voivat esiintyä materiaalissa samanaikaisesti. Nykypäivän nuoret ovat kasvaneet ympäristössä, jossa media on läsnä jatkuvasti. Sen vuoksi nuoret ovat usein vanhempiaan taitavampia median käytössä. (Kupiainen ja Sintonen 2009, 74, 140; Juholin 2013, 314.) On silti hyvä muistaa, että ihmiset eroavat taitotasoltaan medialukutaitoa ajatellen, ja siksi tulisi panostaa osallisuuteen, jossa jokainen otetaan huomioon taidoista ja tiedoista huolimatta. (Kupiainen ja Sintonen 2009, 96.)

4 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, TARKOITUS, TUOTOS JA TIEDONHANKINTA

Opinnäytetyömme tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa toiminnallinen teematunti Salpauksen Ammattistartin opiskelijoille. Lisäksi tavoitteena on luoda Ammattistartin opetukseen materiaalia, jonka avulla voidaan käsitellä internetin kuvamateriaalia ja sen vaikutusta itsetuntoon. Nuoria tulisi opetuksessa osallistaa ja aktivoida mukaan tekemiseen (Opetushallitus 2011, 28). Teematunnin materiaali on toiminnallinen ja nuoria osallistava, jonka lisäksi se mahdollistaa vuorovaikutussellisen kanssakäymisen nuorten kanssa.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on teematunnin materiaalin avulla rikastuttaa opetusta ja antaa ideoita sen suunnitteluun. Kouluissa media-aihetta ei juurikaan käsitellä ja nuorten tiedot mediasta on kerätty pääasiassa vapaa-ajalla (Opetushallitus 2011, 7). Kupiaisen ym. (2007) mukaan mediakasvatus on kouluissa epäjohdonmukaista eikä se ole vakiintunut koulujen arkeen. Lisäksi sen toteuttaminen on usein vain muutaman opettajan vastuulla. (Salokoski & Mustonen 2007, 112.)

Tuotoksena opinnäytetyöstä syntyy toiminnallinen teematunti, joka toteutetaan rastiradan muodossa. Teematunnin tarkoituksena on saada nuoret ajattelemaan internetissä näkemiään kuvia ja ilmiöitä sekä pohtimaan ovatko ne vaikuttaneet heidän itsetuntoonsa. Pohdinnan kautta oman itsetunnon vahvistuminen on mahdollista. Teematunnin tarkoituksena on myös muistuttaa nuoria siitä, ettei kaikki internetissä nähty ole todellista ja että jokainen saa olla omanlaisensa.

Opinnäytetyön tiedonhaussa käytimme erityisesti MASTO-Finna- tietokantaa, koska MASTO-Finna hakee aineistoja useista eri tietokannoista samanaikaisesti. Lisäksi hyödynsimme tiedonhakuprosessissa tietokeskuksen tiedonhankintaklinikkaa, jossa informaattikko antoi vinkkejä mistä ja miten tietoa kannattaa hakea. Hakusanoja tiedonhaussa olivat muun muassa mediakasvatus, medialukutaito, itsetunto, itsetunto nuoruudessa, nuoruus, nuoruus ja media, median vaikutukset, internetin vaikutukset, internetin käyttö, media education, media literacy, social media ja social media and self-esteem.

Opinnäytetyössä käytimme luotettavia ja tuoreita teoksia sekä tutkimuksia. Opinnäytetyön teorian pyrimme rakentamaan uusimmista ja aiheen kannalta oleellisista lähteistä, jotka ovat pääasiassa alle kymmenen vuotta vanhoja. Vanhempia teoksia työssä ovat Vilkan ja Airaksisen Toiminnallinen opinnäytetyö vuodelta 2003, sekä Aallon vuonna 2000 julkaisema kirja Ryppäästä Ryhmäksi. Opinnäytetyön ollessa toiminnallinen näimme perehtymisen Vilkan ja Airaksisen kirjaan tärkeäksi, eikä uudempaa painosta ollut opinnäytetyön aikana saatavissa. Aallon kirjaa taas voidaan pitää toiminnallisen oppimisen perusteoksena, jonka vuoksi kirjan käyttö on toiminnallisten menetelmien teoriassa perusteltua.

5 TOIMINNALLINEN TEEMATUNTI

Käsitteelle teematunti ei löytynyt määrittelyä, joten määrittelemme sen itse. Tässä opinnäytetyössä teematunnilla tarkoitetaan koulussa järjestettävää oppituntia, jolla keskitytään käsittelemään yhtä ennalta valittua aihetta. Teematunnilla aihetta voidaan käsitellä perinteisestä opetuksesta poiketen, toiminnallisesti ja opiskelijoita osallistaen.

Nuoret ovat kouluissa usein objekteja, jotka vain vastaanottavat tietoa opetuksessa. Pahimmillaan tällainen opetus johtaa nuoren koulumotivaation katoamiseen ja pintapuoliseen, näennäiseen asioihin paneutumiseen. Opiskelutapaa tulisikin säädellä tilanteiden ja aineiden mukaan, sillä nuoren oma aktiivisuus ja tavoitteet ovat oppimisen kannalta tärkeässä asemassa. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 2007, 69.) Toiminnallisuus ja yhteisöllisyys korostuvat sosiaalipedagogisessa työotteessa, joka on käytännönläheistä ja siksi myös soveltavaa. Luovat ja toimintaan pohjautuvat menetelmät ovat sosiaalipedagogisessa työskentelyssä perinteisesti käytettyjä työmuotoja. (Mäkinen, Raatikainen, Rahikka & Saarnio 2009, 108, 110.) Luova toiminta voi tuottaa voimaantumisen tunteita ja kohentaa itsetuntoa sekä edistää vuorovaikutuksen syntymistä (Ruusunen 2005, 54).

5.1 Toiminnalliset menetelmät ja toiminnallisuus

Toiminnalliset menetelmät ja toiminnallisuus luovat perinteisen kohtaamisen rinnalle toisenlaisen, monipuolisemman keinon luoda yhteys muihin ihmisiin. (Mäkinen ym. 2009, 157–158.) Toiminnalliset menetelmät luovat työskentelyyn uusia mahdollisuuksia, sillä niitä hyödyntämällä ihmiset voivat saada erilaisia näkökulmia omaan elämäänsä sekä oman itsensä pohtimiseen. Näiden menetelmien käyttö ryhmätyöskentelyssä lisää myös toimintaan osallistuvien ihmisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. (Nietosvuori 2008, 136.) Toiminnalliset menetelmät voivat sisältää erilaisia luovia aiheita, kuten kuvataidetta, draamaa, kirjoitusta ja valokuvausta (Mäkinen ym. 2009, 158).

Toiminnalliset menetelmät opetuksessa ovat tehokkaita, sillä ihminen oppii paremmin päästessään osallistumaan aktiivisesti tekemiseen, passiivisen kuuntelemisen sijaan. Toiminnallisuuden myötä syntyy kokemuksellisia elämyksiä, jotka

voivat vaikuttaa asenteisiin, tunteisiin ja käyttäytymiseen. Ihminen ei usein ehdi toiminnan yhteydessä jäsentämään tapahtunutta, mutta kokemuksen jälkeen hän voi miettiä mitä toiminnan yhteydessä tapahtui ja miten uutta asiaa voi soveltaa omaan elämään. (Aalto 2000, 149.)

Toiminnallisten menetelmien käyttö ei kuitenkaan itsessään ole toiminnan tavoite, sillä niiden tarkoitus on toimia työskentelyn tukena ja kohtaamisen monipuolista-jana. Toiminnallisia menetelmiä voidaan käyttää sekä yksilö- että ryhmätyöskentelyssä. Menetelmä tulee valita sen mukaan, mitä toiminnalla tavoitellaan ja mikä on kohderyhmälle luonteva tapa toimia. (Mäkinen ym. 2009, 158.)

Toiminnalliset menetelmät sopivat hyvin myös turvallisen ryhmän luomiseen, sillä toiminnan kautta rakennetaan ja vahvistetaan luottamusta sekä turvallisuutta ryhmän keskuudessa. Turvallisessa ryhmässä jokainen voi olla oma itsensä ja ilmaista itseään rehellisesti. Toiminnallisuus, turvallinen ryhmä ja keskinäinen vuorovaikutus mahdollistavat moniulotteisen ja kokonaisvaltaisen oppimisen perinteiseen opetukseen verrattuna, sillä ryhmässä toimiessa omia kokemuksia ja ajatuksia voidaan verrata ja jakaa muiden osallistujien kanssa. (Aalto 2000, 17, 149.)

5.2 Osallisuus

Gretschelin mukaan osallisuus on tunnetta osallisuudesta, ja sitä kuvaavat käsitteet voimaantuminen ja valtautuminen (Gretschel 2011, 9). Osallisuus on kuulumista johonkin yhteisöön ja siinä toimimista, sillä se luo tunnetta omasta merkittävyydestä. Osallisuutta on myös mahdollisuus vaikuttaa omassa yhteisössään sekä tulla kuulluksi (Kiilakoski, Nivala, Ryyänen, Gretschel, Matthies, Mäntylä, Gellin, Jokinen & Lundbom 2012, 24). Osallisuuteen liittyy siis vahvasti ryhmä ja toimiminen ryhmän jäsenenä. Kokemusta osallisuudesta ei voi syntyä yksin, sillä vain yhdessä toimiessa voi olla osa jotakin ja kokea osallisuuden tunteita. Myös vuorovaikutus toisiin synnyttää osallisuuden tunnetta. Vuorovaikutteinen keskustelu sisältää dialogisuuden, jossa on tärkeää, että toista kuunnellaan ja ymmärretään erilaisia näkemyksiä ja mielipiteitä. (Piiroinen 2007, 7.)

6 TEEMATUNTI AMMATTISTARTIN OPISKELIJOILLE

Tässä luvussa esitellään opinnäytetyön tuotos eli Ammattistartille järjestetty teematunti, jonka aiheena oli internet-kuvien vaikutus nuoren itsetuntoon. Luvussa avataan lukijalle tunnin suunnittelua, sisältöä, tavoitteita ja materiaalien valmistamista. Lisäksi kerrotaan yhteistyön aloituksesta Koulutuskeskus Salpauksen kanssa.

6.1 Yhteistyötahon hankkiminen

Opinnäytetyöprosessi lähti liikkeelle keväällä 2014 aiheen löydyttyä nuorten parista. Otimme ensimmäisen kerran yhteyttä Salpauksen opiskelijatoiminnan koordinaattoriin Susanna Salmeen huhtikuun 2014 lopussa, jolloin tiedustelimme mahdollisuutta toteuttaa toiminnallinen opinnäytetyö Salpauksessa. Toukokuussa keskustelimme opinnäytetyön toteutuksesta yhteyshenkilönä toimineen koordinaattorin kanssa tarkemmin ja Salpaus opinnäytetyömme toimeksiantajana varmistui. Opinnäytetyön konkreettista tuotosta suunnitellessamme päädyimme toiminnallisen teematunnin järjestämiseen Ammattistartin opiskelijoille.

6.2 Tunnin suunnittelu, järjestely ja materiaalien valmistaminen

Aloitimme teematunnin suunnittelun syyskuussa 2014. Pohtiessamme teematunnin sisältöä, päädyimme siihen, että aiheeseen liittyvät teemat pääsisivät parhaiten esille toteuttamalla tunti rastiradan muodossa. Suunniteltuja rasteja oli alun perin neljä ja tunnin keston piti olla 45 minuuttia, mutta suunnitelman edetessä havaitsimme rastien määrän liian suureksi ja tiivistimme ne kolmeen. Lisäksi muutimme tunninkestoksi 60 minuuttia, jotta palautteen keräämiselle jäisi aikaa rastien jälkeen. Rastien aiheiksi valitsimme 1) kuvanmuokkaus ja kauneushanteet 2) kuva palvelut ja internet-ilmiöt sekä 3) erilaisuus. Etsimme teematuntiin ideoita erilaisilta mediakasvatussivustoilta, mutta materiaaleista useimmat olivat tarkoitettu pääasiassa peruskouluikäisille tai nuoremmille. Vaikka internet-kuvien vaikutuksesta puhutaan tänä päivänä paljon, ei materiaalia aiheen käsittelyyn juurikaan löytynyt. Suunnitellessamme teematuntia, päädyimme siihen, että haluamme

luoda jotain uutta ja toiminnallista aiheen käsittelyä varten, joten valmiita materiaaleja ei käytettäisi.

Teematunnin aihe oli haastava ja pyrimme helpottamaan sen käsittelyä suunnitelmalla rastit niin, että tehtävät tehdään ryhmissä ja asioista keskustellaan yleisellä tasolla. Vaikka nuoret ovat internetin aktiivisia käyttäjiä, on aikuisen rooli tukea ja ohjata heitä kriittisen arvioinnin ja kyseenalaistamisen harjoittelussa (Tuominen & Mustonen 2007, 148). Toiminnassa kiinnitimme huomiota ohjaavaan ja kannustavaan otteeseen, valistavan ja ”kaikki tietävän” luennoimisen sijasta. Halusimme luoda teematunnille rennon ja turvallisen ilmapiiri sekä tuoda huumoria mukaan rastien tehtäviin.

Kun olimme päättäneet rastien aiheet, aloitimme niiden sisältöjen suunnittelun. Mediakasvatukseen tutustuessamme saimme ajatuksia erilaisista menetelmistä ja toiminnoista, joita teematunnilla voisi toteuttaa. Lopulta erilaisista ideoista huolimatta keksimme teematunnin rastien sisällöt itse ja niiden työstäminen pääsi alkuun. Rastien sisältöjen käsittelyyn kehitimme toiminnallisia ja osallistavia menetelmiä, joissa nuoret pääsivät tekemään yhdessä ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan käsiteltävistä aiheista.

Ensimmäiselle rastille suunnittelimme tehtävän, jossa nuoret saisivat muokata A2-kokoiselle kartongille piirretyn hahmon niin, että se vastaisi heidän ajatuksiaan täydellisestä ihmisestä. Kartongille kirjoitettaisiin myös ominaisuuksia ja asioita, joita täydellisellä ihmisellä olisi. Toisella rastilla käsiteltäisiin kuvapalveluita ja internet-ilmioita sananselityspelin avulla. Lisäksi nuorten kanssa keskusteltaisiin kuvapalveluista ja niissä esiintyvistä ilmiöistä. Kolmannella rastilla käsiteltäisiin erilaisuutta onnenpyörä-pelin avulla. Pelissä olisi kysymys-, väittämä- ja kuvakortteja, ja kortti valikoituisi onnenpyörän osoittimen mukaisesti. Teematunnin loppuksi nuorilta kerättäisiin vielä kirjallinen palaute lomakkeen muodossa.

Kun olimme saaneet teematunnin sisällön suunniteltua, otimme yhteyttä Ammattistartin opettajiin ja sovimme tapaamisen. Tapaamisessa esittelimme tunnin idean ja sisällön opettajille, sekä sovimme Ammattistartin luokat, joille teematunti pidettäisiin. Opettajat ottivat teematunti-idean hyvin vastaan ja pitivät teematunnin aiheita nuorille sopivina. Tapaamisen yhteydessä sovimme myös ajankohdat ja

luokkatilan, jossa tunnit järjestettäisiin. Teematuntiin tarvittavat materiaalit valmistimme Salpauksen tiloissa, jossa oli mahdollista käyttää ja hyödyntää erilaisia tarvikkeita ja askarteluvälineitä.

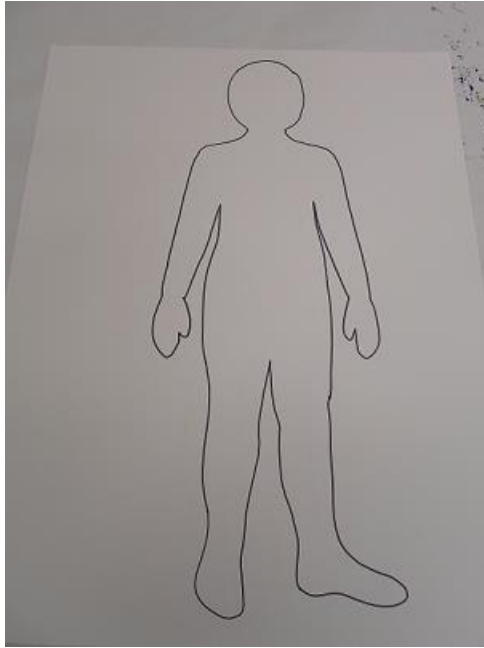
Teematunnin rastien materiaalit suunnittelimme ja valmistimme itse. Korttien valmistamiseen käytimme erivärisiä kartonkeja, joihin kuvat ja tekstit liimattiin. Lopuksi päällystimme kortit kontaktimuovilla, jotta ne kestäisivät paremmin käyttöä. Lisäksi piirsimme ensimmäisellä rastilla hyödynnettävän ihmishahmon sekä kolmannen rastin spesiaalsektorin kirjoituspohja valmiiksi. Pyrimme tekemään ihmishahmosta mahdollisimman neutraalin ja yksinkertaisen, jotta hahmon muokkaaminen olisi helppoa.

Onnenpyörän valmistamiseen saimme apua ulkopuoliselta taholta. Onnenpyörä valmistettiin filmivanerista, johon sektorit maalattiin spray-maalilla. Onnenpyörän osoitin veistettiin puusta ja maalattiin mustaksi.

6.3 Toteutus ja rastien tavoitteet

Toteutimme teematunnin kahdelle Ammattistartin luokalle, joissa osallistujia oli yhteensä 17. Ensimmäisellä kerralla paikalla oli kuusi nuorta ja toisella toteutuksella 11.

Ensimmäinen rasti alkoi kuvanmuokkausvideolla, jossa näytettiin kuinka tavallisen näköisestä naisesta saatiin muokkaamalla täysin virheettömän näköinen esimerkiksi kaventamalla vyötäröä ja lisäämällä meikkiä. Videon tavoitteena oli orientoida nuoria käsiteltävään aiheeseen ja herättää ajatuksia. Videon jälkeen ja oimme ryhmän kahtia ja nuoret toimivat jaetuissa joukkueissa tunnin loppuun asti. Seuraavaksi joukkueiden tehtävänä oli muokata valmiiksi kartongille piirretty ihmishahmo niin, että se näytti heidän mielestään median luomien ihanteiden mukaiselta ns. täydelliseltä ihmiseltä (Kuva 1).

KUVA 1. Ihmishahmo

Käytössä nuorilla oli erivärisiä kyniä, joilla ihmishahmoa sai muokata mielensä mukaisesti. Kuvaa sai leventää, kaventaa, pukea, ja muokata sen mukaan mitä ajatuksia erilaisista ihanteista nuorille syntyi. Samalle paperille kirjoitettiin myös ominaisuuksia ja asioita, joita tällaisella ihanneihmisellä olisi. Lopuksi kävimme yhdessä läpi ryhmien tuotokset ja keskustelimme niistä heränneistä ajatuksista.

Ensimmäisen rastin tavoitteena oli herätellä ajatuksia yhteiskunnan ja median luomasta ihanneihmisestä ja pohtia ovatko ihanteet realistisia ja saavutettavissa olevia. Tavoitteena oli myös saada nuoret miettimään aiheuttavatko internetissä nähdyt muokatut kuvat heille ulkonäköpainetta.

Toisella rastilla aiheena olivat kuvapalvelut ja internet-ilmiöt. Aluksi näytimme nuorille kuvakollaasin, johon olimme laittaneet erilaisia kuvia kuvapalveluissa esiintyvistä ilmiöistä. Aloitimme keskustelun kysymällä nuorilta ovatko ilmiöt heille tuttuja ja esiintyykö niitä heidän käyttämässään kuvapalveluissa. Lisäksi kysyimme nuorilta mitä kuvapalveluita he käyttävät ja mitä mieltä he ovat koostamisestaan ilmiöistä. Keskustelun jälkeen käsittelimme aihetta vielä sananselitystä ja

pantomiimia hyödyntäen. Molemmat joukkueet saivat selittää tai esittää vuorotellen korteissa esiintyviä sanoja toisilleen. Korttien sanat liittyivät kuvapalveluissa esiintyviin ilmiöihin (Kuva 2).

KUVA 2. Sananselitys-/pantomiimikortit

Sanan sai selittää Aliaksen tyyliin tai esittää pantomiimina toisella joukkueelle. Selittämiseen tai esittämiseen oli varattu 15–30 sekuntia aikaa, sen mukaan kuinka peli lähti etenemään. Rastin lopuksi jatkoimme vielä alun keskustelua internet-ilmiöistä, viitaten korteissa esiintyneisiin sanoihin ja keskustelimme niistä esiin nousseita ajatuksista yhdessä.

Toisen rastin tavoitteena oli tarkastella internetin kuvapalveluissa esiintyviä kuvia ja ilmiöitä yhdessä nuorten kanssa. Tavoitteena oli myös saada aikaan keskustelua siitä minkälaisia ajatuksia erilaiset kuvat nuorissa herättävät ja saada nuoret pohtimaan minkälaista heidän oma ja muiden käyttäytyminen kuvapalveluissa on.

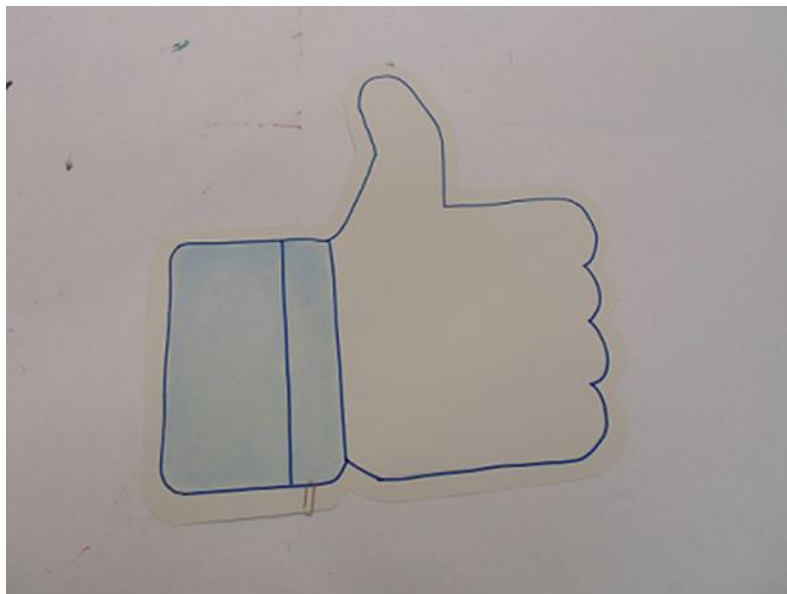
Kolmannella rastilla käsitelimme erilaisuus aihetta keskustelun ja onnenpyörä-pelin avulla (Kuva 3). Aluksi pohdimme yhdessä nuorten kanssa mitä erilaisuus on, voiko muista ihmisistä erottuminen aiheuttaa kiusaamista ja onko erilaisuudesta haittaa tai hyötyä. Keskustelun jälkeen siirryttiin onnenpyörä-peliin. Joukkueet pyöräyttivät vuorotellen onnenpyörää, jonka osoittimen mukaan valikoitui kuva-, väittämä- tai kysymyskortti, jossa esitettyyn kysymykseen tai väittämään

vastattiin joukkueena. Myös toinen joukkue sai osallistua keskusteluun vastauksen jälkeen.

KUVA 3. Onnenpyörä

Lisäksi onnenpyörässä oli kultaisen värinen spesiaalisektori, johon osuessaan pyöräyttäjä kirjoitti erilliselle pohjalle asian, joka tekee heidän luokastaan erilaisen tai uniikin (Kuva 4).

KUVA 4. Spesiaalisektorin kirjoituspohja

Kolmannen rastin tavoitteena oli pohtia erilaisuutta eri näkökulmista. Tavoitteena oli myös muistuttaa nuoria siitä, että jokainen saa olla omanlaisensa ja että erilaisuus voi myös olla rikkaus.

Teimme teematunnista tuntisuunnitelman (Liite 1) selkeyttämään tunnin rakennetta ja tavoitteita. Lisäksi kokosimme kirjallisen ohjeistuksen (Liite 2) mediakasvatukseen toteuttamiseen, joka sisältää teematunnin rastien tehtävät sekä kaksi vaihtoehtoista tehtävää. Kirjallinen ohjeistus, tuntisuunnitelma ja tunnin materiaalit jäivät Salpauksen opettajille, jotta niitä voidaan hyödyntää jatkossa mediakasvatuksen toteuttamisessa.

7 ARVIOINTI

Tässä luvussa esitellään nuorten antama palaute teematunnista. Palautteista on poimittu nuorten kommentteja rasteista ja teematunnista, ja niitä nostetaan esille palautekohdassa. Lisäksi luvussa arvioidaan teematunnin toteutusta sekä omaa toimintaa opinnäytetyöprosessin aikana. Luvun lopuksi pohditaan opinnäytetyön eettisyyttä ja luotettavuutta.

7.1 Teematunnin palaute

Keräsimme teematunnista palautteen rastien päätteeksi suullisesti kysymällä nuorten ajatuksia ja kommentteja teematunnista ja sen sisällöstä, sekä kirjallisella palautelomakkeella (Liite 3), joka annettiin nuorille täytettäväksi. Nuorilta kerätty palaute toimii arvioinnin tukena, jottei arviointi jäisi vain opinnäytetyöntekijöiden omien mielipiteiden varaan (Vilka & Airaksinen 2003, 157).

Nuoria osallistui teematunneille yhteensä 17 ja kaikki paikalla olleet vastasivat palautelomakkeeseen itsenäisesti. Suullisen palautteen keräämisessä kysyimme nuorten ajatuksia teematunnin aiheesta ja sisällöstä, sekä annoimme mahdollisuuden vapaaseen kommentointiin. Nuorten mielestä teematunti olisi voinut olla pidempi ja heidän mukaansa aika oli kulunut nopeasti. Aihe oli nuorista mielenkiintoinen ja kiva, sekä mukavan erilainen. Yksi nuorista kommentoi, että kaikki tunnit voisivat olla tämän kaltaisia, yleisesti ottaen toiminnallisuudesta ja nuoria osallistavasta toiminnasta pidettiin.

Kirjallisen palautteen ensimmäinen tehtävä oli merkitä lomakkeelle rasti kohtaan ”olen mies/nainen”. Halusimme tietää palautteenantajan sukupuolen, jotta saisimme selville onko ajatuksissa ja mielipiteissä sukupuolieroja miesten ja naisten välillä. Ensimmäinen kysymys palautelomakkeessa oli ”Mitä pidit teematunnista ja sen aiheesta?” Suurin osa vastauksista oli positiivisia ja teematunti oli nuorten mukaan erilainen ja mukavaa vaihtelua. Nuoret kokivat teematunnin aiheen mielenkiintoiseksi ja ajankohtaiseksi.

Tunti oli mukava meni vaan tosi nopeesti.

Tunti oli mukava ja mielenkiintoinen. Aihe oli hyvä, koska sen

on todella ajankohtainen.

Ihan hyvä kai.

Tunti oli erilainen joten ihan mukavaa.

Toisessa kysymyksessä tuli arvioida viisiportaisen asteikon avulla teematunnin kolmea rastia. Asteikon lisäksi oli mahdollista antaa myös sanallista palautetta. Toisen kysymyksen alakohdat olivat 1) Mitä pidit kuvanmuokkausrastin tehtävästä? 2) Mitä pidit sananselitys/pantomiimirastin tehtävästä? ja 3) Mitä pidit erilaisuusrastin tehtävästä? Ensimmäisen teematunnin jälkeen huomasimme, että palautelomakkeessa oli merkitty viisiportainen asteikko epäloogiseen järjestykseen. Asteikossa oli merkitty numero 1 parhaaksi eli ”Tykkäsin” ja numero 5 huonoimmaksi arvosanaksi eli ” En tykännyt”. Palautteen keräämisen jälkeen totesimme, että nuoret olivat täyttäneet asteikkotehtävän päinvastaisesti, eli tavalla mikä olisi loogisesti ajateltuna järkevä. Nuoret kertoivat sanallisessa palautteessaan pitäneensä rasteista, mutta asteikossa oli lomakkeessa käyneen virheen johdosta päinvastainen tulos. Vastaukset olivat siis ristiriidassa keskenään, sillä olimme antaneet myös suulliset ohjeet virheellisesti niin, että numero 5 on asteikossa paras vastausvaihtoehto. Keskustelimme lomakkeen toisessa kysymyksessä tapahtuneesta virheestä opinnäytetyön ohjaajan, yhteyshenkilön sekä Ammattistartin opettajien kanssa. Heidän mielestään palaute olisi voitu tulkita sen mukaan miten tunnilla oli ohjeistettu, välittämättä lomakkeessa tapahtuneesta epäloogisuusvirheestä. Jätimme kuitenkin toisen kysymyksen vastaukset huomioimatta, sillä vastausten käyttäminen olisi voinut johtaa tulosten vääristymiseen ja omien tulkintojen tekemiseen. Lisäksi halusimme pitää kiinni hyvistä eettisistä käytännöistä, jonka vuoksi vastaukset oli parempi jättää käyttämättä.

Korjasimme palautelomakkeen toista teematuntia varten ja vaihdoimme asteikon ääripäät loogiseen järjestykseen, niin että numero 5 oli asteikossa paras ja numero 1 huonoin vaihtoehto. Tulosten selkeyttämiseksi laskimme vastauksista jokaiselle rastille keskiarvon. Vastanneita nuoria oli 11. Ensimmäisen rastin vastauksien keskiarvoksi tuli 3,9 ja sanallisessa palautteessa nuoret totesivat rastin tehtävän olleen hauska ja ajankohtainen. Rastilla pidettiin myös yhdessä tekemisestä.

Oli ryhmätö ja kaikki saatiin sanoa oma mielipide.

Ajankohtainen ja luovasti hauska.

Toisen rastin vastauksien keskiarvoksi tuli 3,8 ja sanallisessa palautteessa rasti oli nuorten mukaan kiva ja mielenkiintoinen. Nuoret kommentoivat myös että rastin tehtävä oli hieman vaikea ja että selitettäviä sanoja olisi voinut olla enemmän.

Oli hauskaa selittää sanoja.

Muuten vaan mukava tapa keskustella.

Kolmannen rastin vastauksien keskiarvoksi tuli 3,8 ja sanallisessa palautteessa rastia kommentoitiin hauskaksi ja kivaksi vaihteluksi. Eräs nuorista kommentoi myös rastilla käytetyn onnenpyörän toimimista.

Kivasti toteutettu ja ihan hauska.

Muuten oisi, mutta ei pyörinyt hyvin.

Kolmannessa kysymyksessä kysyttiin ”Koetko internet-kuvien vaikuttavan itseesi ja itsetuntoosi?”. Vastaukset jakautuivat melko tasaisesti, mutta enemmistö kuitenkin vastasi, että internet-kuvat eivät vaikuta heidän omaan itseen tai itsetuntoon. Lähes puolet vastauksista kuitenkin puolsi ajatusta siitä, että internet-kuvilla on vaikutuksia nuoriin, ja enemmistö myöntävästi vastanneista oli tyttöjä.

En ota niistä stressiä, koska tiedän niiden olevan muokattuja.

En juuri ollenkaan.

Varmasti mutta aika vähän.

Joo. Kun näkee kauniiden naisten kuvia sekä hyväkroppaisia ihmisiä, alkaa ajatella että pitää muuttua.

Vähän. Ne ovat niin paljon esillä.

Kyllä ainakin jonkun verran.

Palautelomakkeen viimeisessä kysymyksessä nuoret saivat vielä vapaasti kirjoittaa kommentteja, ideoita ja ajatuksia teematunnista. Ne jotka olivat vastanneet vii-

meiseen kysymykseen, kirjoittivat vastauksissaan positiivisia kommentteja. Lisäksi eräs nuori oli antanut kehittämisidean siitä, millä tavalla palautetta rasteista voitaisiin kerätä.

Kiitos oli mukava ja mielenkiintoinen tunti! :)

Peukut numeroiden tilalle ja korjatkaa se pirun ropelli.

Oli mukava tunti :)

Teematunteja voisi olla enemmän!

Oli ratkiriemukasta.

7.2 Teematunnin arviointi

Toteutimme teematunnit kahdelle Ammattistartin luokalle tammikuussa 2015. Olimme suunnitelleet testaavamme teematuntia nuorisotilalla ennen virallista toteutusta, jotta pystyisimme ennakoimaan tulevaa ja korjaamaan mahdolliset virheet. Materiaalit kuitenkin valmistuivat niin myöhään, että esitestaaminen ei ollut enää mahdollista. Tuntien toteutus onnistui kuitenkin hyvin, ja saimme hyvää palautetta myös opettajilta.

Ensimmäisellä teematunnilla paikalla oli kuusi nuorta, mikä sopi hyvin pienryhmälle suunniteltuun toimintaan. Luokan opettaja oli aiemmin informoinut meitä luokan nuorten energisyydestä ja esiintyvistä keskittymisvaikeuksista. Lähdimme kuitenkin pitämään teematuntia avoimin mielin, suunnitelmia muuttamatta ja ajattelimme nuorten energisyyden vaikuttavan positiivisesti tuntiin osallistumiseen. Teematunnin ajankohta oli iltapäivällä, minkä takia nuoret olivat hieman levottomia ja keskittyminen alkoi herpaantua tunnin loppua kohden. Tunnin ajankohtana aamupäivä olisi voinut toimia paremmin, sillä nuoret olisivat ehkä jaksaneet keskittyä pidempään eikä kotiin pääsy olisi ollut päällimmäisenä mielessä.

Ensimmäinen teematunti onnistui hyvin, sillä nuoret osallistuivat rastien toimintaan ja keskusteluihin niiden teemoista. Olisimme kuitenkin toivoneet nuorilta aktiivisempaa keskustelua, sillä aloitteet keskusteluun tulivat pääasiassa meiltä ohjaajilta. Tunnin lopuksi nuorilta kerättiin palaute, joka epäonnistui osittain lomakkeen epäloogisuuden ja huonon ohjeistuksen vuoksi. Palautteen keräämiseen olisi

pitänyt antaa selkeä siihen varattu aika, jonka jälkeen kaikki olisivat päässeet lähtemään samaan aikaan. Lomakkeen kysymykset olisi myös pitänyt käydä läpi yhdessä nuorten kanssa ja ohjeistaa niiden täyttäminen, ennen lomakkeen jakamista. Tästä oppineena korjasimme havaitut epäkohdat seuraavaa tuntia varten.

Toisella teematunnilla paikalla oli 11 nuorta sekä luokan opettaja. Lisäksi yhteishenkilö Salpauksesta tuli mukaan seuraamaan tunnin kulkua. Tunnille osallistunut luokka oli aloittanut vuoden alusta, jonka vuoksi emme tienneet siitä mitään eikä ennakko-oletuksia päässyt syntymään. Teematunti oli aamupäivällä, mikä osoitautui hyväksi ajankohdaksi, sillä nuoret olivat virkeitä. Ensimmäiseen tuntiin verrattuna toinen tunti onnistui paremmin, sillä nuoret osallistuivat aktiivisemmin keskusteluun ja ilmaisivat mielipiteitään rohkeammin. Nuoret lähtivät hyvin mukaan rastien toimintaan, kuuntelivat ohjeita ja keskittyivät tekemiseen tunnin loppuun asti. Palautteen kerääminen onnistui tällä tunnilla paremmin, sillä korjasimme ensimmäisen tunnin epäkohdat ja muutimme ohjeistusta selkeämmäksi.

Kokonaisuudessaan teematuntien toteutus onnistui hyvin, sillä suunnittelimme sisällön ja ajankäytön tarkasti. Sosiaalipedagogisessa työssä tarkoituksena on hahmottaa yksilön tai ryhmän elämismaailmaa ja sosiaalista ympäristöä mahdollisimman realistisesti (Ranne & Rouhiainen-Valo 2005, 33). Huomioimme teematuntien suunnittelussa nuorten iän ja tietouden internetin ilmiöistä ja sisällöistä. Käsiteltävät aiheet olivat ajankohtaisia ja nuorille tuttuja, joten heidän oli helpompi osallistua tunnin toimintaan ja keskusteluihin.

Teematunnit kestivät suunnitelman mukaisesti tasan 60 minuuttia. Opettajat ja nuoret antoivat kuitenkin palautetta, että tunti olisi voinut olla pidempi, jolloin teemojen käsittelyyn ja keskustelulle olisi jäänyt enemmän aikaa.

Käytimme teematuntien materiaalien suunnitteluun ja tekemiseen paljon aikaa, sillä halusimme panostaa niiden toimivuuteen ja visuaaliseen ilmeeseen. Halusimme luoda aiheesta menetelmän, jota voi soveltaa ja hyödyntää opetuksessa sekä kehittää ajan myötä. Tämän vuoksi kiinnitimme huomiota materiaalien kestävyteen ja helppokäyttöisyyteen. Totesimme materiaalit toimiviksi ja niiden avulla teemoja pystyttiin käsittelemään hausalla ja erilaisella tavalla. Materiaalit

tukivat toiminnallisuutta ja nuorten osallisuutta, sillä kaikilla halukkailla oli mahdollisuus osallistua yhteiseen tekemiseen ja keskusteluun. Materiaalien visuaalinen ilme ja pelillisuus saattoivat houkutella nuoria mukaan toimintaan. Salakarin (2009) mukaan peleillä on oppimista edistävä vaikutus. Pelien avulla oppiminen ei ole uusi muoto, sillä niitä on käytetty oppimisen menetelmänä jo vuosisatoja. (Salakari 2009, 36, 41.) Prensbyn (2001) mukaan ihmiset kokevat pelatessaan mielihyvän tunteita ja pelit koetaan pääasiassa hauskoiksi. Pelatessaan ihmiset kokevat myös intensiivistä osallistumisen tunnetta. Hauskuus ja oppiminen liittyvät vahvasti toisiinsa, sillä hauskuus kohottaa oppijan motivaatiota asiaa kohtaan ja hän rentoutuu. Näin ollen olosuhteet oppimiselle kasvavat. (Salakari 2009, 40–41.)

Teematunnin materiaalia pystyy hyödyntämään jatkossa kyseisen teeman käsittelyssä sekä muiden aiheiden yhteydessä. Rastien yksi ja kolme materiaalit ovat pitkäikäisiä ja teemoiltaan ajattomia. Toisen rastin kortteja on kuitenkin hyvä päivittää ajan kuluessa, sillä niiden teemana olevat internet-ilmiöt ja kuvapalvelut muuttuvat nopeasti. Nuoret ovat myös usein paremmin ajan tasalla tämän hetken internet-ilmiöistä kuin opettajat, joten korttien päivittäminen vaatii opettajilta aiheeseen perehtymistä.

Halusimme teematunnilla selvittää nuorten ajatuksia mediakasvatuksen hyödyllisyydestä ja siitä, onko se heille tuttua nykyisten tai edellisten opintojen kautta. Pidimme asian selvittämistä tärkeänä, sillä toteutettu teematunti liittyy erityisesti medialukutaidon omaamiseen ja kehittymiseen. Mediakasvatuksen tavoitteena on saada aikaan medialukutaitoa ja medialukutaidon omaavia yksilöitä (Kupiainen & Sintonen 2009, 14–15). Nuorten antama suullinen palaute tuki ajatustamme siitä, että mediakasvatusta ei ole koulussa tarpeeksi, mutta se nähtäisiin hyödyllisenä aiheena.

7.3 Opinnäytetyöprosessin ja oman toiminnan arviointi

Opinnäytetyön aiheen valintaan vaikutti kiinnostuksemme nuorten parissa tehtävään työhön. Koimme aiheen mielenkiintoiseksi, sen ollessa paljon esillä erilaisissa medioissa. Nuoriin ja mediaan liittyvä aihe tuntui myös ajankohtaiselta ja

erilaiselta, ja ajattelimme sen hyödyttävän meitä ja työelämäkumppania. Opinnäytetyön tulisikin olla työelämälähtöinen, toteutuskelpoinen ja tutkimuksellisella työotteella toteutettu sekä osoittaa alan tietojen ja taitojen hallintaa (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9–10).

Opinnäytetyöprosessi lähti kankeasti liikkeelle ja aiheen rajaaminen sekä suunnitelman tekeminen veivät paljon aikaa. Näiden vaiheiden tarkka ja kattava työstäminen kuitenkin tuki meitä opinnäytetyöprosessin edetessä ja pystyimme hyödyntämään tehtyä suunnitelmaa lopullisessa opinnäytetyöraportissa.

Opinnäytetyöprosessi oli mielekäs, mutta haastava. Aiheeseen perehtyminen oli jo itsessään tutkimusprosessi, sillä heti alussa totesimme, että internet-kuvien vaikutuksista nuoren itsetuntoon ei ole kovin helposti löydettävissä tieteellistä teoriatieta. Teoriatiedon etsinnän haasteellisuudesta huolimatta aiheen tarkasteleminen oli mielenkiintoista. Haastavaksi aiheeseen perehtymisen teki myös se, että media-aihetta ja sen sisältöjä ei ole juurikaan käsitelty koulutusohjelmassamme, jolloin kiinnostuspintaa aikaisempaan tietoon oli vain vähän. Pääsimme kuitenkin soveltaamaan muihin aiheisiin liittyvää osaamista ja samalla luomaan jotain uutta ja omaa.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprosessi eteni realistisessa aikataulussa ja meillä oli hyvin aikaa sen eri vaiheissa, aina suunnittelusta toteutukseen. Yhteistyö työelämäkumppanin kanssa onnistui hyvin, vaikka yhteisiä tapaamisia kohderyhmän opettajien kanssa olisi voinut olla enemmän. Yhteistä aikaa on usein kiireen keskellä kuitenkin hankala järjestää. Tapaamisten avulla olisimme voineet saada selville paremmin kohderyhmän tarpeita ja opettajien ajatuksia teematunnin sisällöstä ja kulusta. Teematunnin idea olisi voinut vielä jalostua tiiviimmän yhteistyön avulla, mutta olemme silti todella tyytyväisiä aikaan saatuun tuotokseen.

Koemme toiminnan ja tuotoksen merkittäviksi, sillä median vaikutuksista puhutaan paljon, mutta tutkimuksia aiheesta on tehty vähän. Pidämme tuotosta tärkeänä myös siksi, että Ammattistartilla oli melko vähän materiaalia mediakasvatuksen toteuttamiseen. Tuotoksena syntyneen teematunnin, tuntisuunnitelman ja ohjeistuksen, sekä muiden materiaalien avulla opettajat voivat käsitellä internetiin liittyviä aiheita ja ilmiöitä. Tuotosta on mahdollista hyödyntää Salpauksessa myös

muiden koulutusohjelmien opetuksessa, sekä soveltaa myös erilaisten sisältöjen opetukseen.

Opinnäytetyön tekeminen parityönä oli meille sopiva ratkaisu ja hyvä työskentelymuoto. Toisen tuki opinnäytetyön edetessä oli tärkeää, sillä prosessi oli pitkä ja haastava. Mahdollisuus yhteiseen pohdintaan ja näkökulmien vaihtamiseen, sekä ideoiden työstämiseen oli meille voimavara prosessin eri vaiheissa. Samankaltaiset kiinnostuksen kohteet ja parin tunteminen edesauttoivat meitä teematunnin suunnittelussa ja toteuttamisessa. Koemme, että pääsimme tekemään jotain täysin omaa. Prosessin aikana pyrimme hyödyntämään molempien vahvuuksia ja näkemään myös erilaisuudet positiivisena tekijänä. Esimerkiksi erilaiset kirjoitustyyliä täydensivät toisiaan opinnäytetyön raporttia kirjoittaessa.

Ammattikorkeakoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija pystyy valmistuttuaan toimimaan oman alansa asiantuntijatehtävissä ja hallitsee siihen liittyvät kehittämis- ja tutkimusperusteet (Vilka & Airaksinen 2003, 9–10). Prosessin myötä saimme lisää ammatillista osaamista mediakasvatukseen toteuttamiseen ja nuorten parissa työskentelemiseen. Tietotaito kasvoi aiheisiin perehtymisen kautta ja opimme paljon uutta. Käytännön kokemuksen avulla varmuus ja itseluottamus toiminnan suunnitteluun ja ohjaustilanteissa toimimiseen lisääntyi.

Opinnäytetyön tekemisessä kiteytyi hyvin sosiaalialalla tarvittava tutkimuksellinen kehittämisosaaminen, johon kuuluu reflektiivinen, tutkiva ja kehittävä työote sekä taito kehittää sosiaalialaa tutkimuksen tai hankkeen muodossa. Lisäksi tarvitaan käytännönläheistä osaamista ja taitoa tuottaa uutta tietoa tutkimuksellisesti. (Viinamäki 2010, 21.) Opinnäytetyön aikana olimme vastuussa toiminnan suunnittelusta ja järjestämisestä, jonka vuoksi toimintaa refleктоitiin säännöllisesti. Pääsimme näyttämään osaamistamme kehittämisen osa-alueella opinnäytetyön prosessin eri vaiheissa, sillä kehitimme mediakasvatukseen uuden menetelmän aiheesta, joka on ajankohtainen ja tulevaisuussuuntautunut. Pedagoginen toiminta onkin vahvasti tulevaisuuteen kiinnittyvää, ja sen toteuttamiseen etsitään uusia pedagogisia näkökulmia ja toimintamalleja (Mäkinen ym. 2009, 110).

7.4 Eettisyys ja luotettavuus opinnäytetyössä

Tutkimuksessa eettiset käytännöt ja kysymykset on otettava huomioon jo tutkimuksen aihetta valittaessa. Tutkijat joutuvat pohtimaan aiheen merkityksellisyyttä ja sitä miksi tutkimus toteutetaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 24–25.)

Valitsimme aiheen, koska pidimme sitä merkittävänä ja ajankohtaisena, sekä työelämälähtöisenä. Nuorten parissa työskentelevien tulisi olla tietoisia nuorten maailmasta, joka pyörii tällä hetkellä paljon internetin ympärillä. Aiheeseen liittyviä teemoja on käsitelty useissa medioissa, mikä perustelee aiheen valinnan tarpeellisuutta ja tärkeyttä.

Tutkimuksissa, joissa kohderyhmänä on ihmisiä, tulee kunnioittaa jokaisen tutkitavan ihmisarvoa ja itsemääräämisoikeutta tutkimuksen teon eettisen perustan mukaisesti. Tutkimuksessa kerättyjen tietojen tulee olla luottamuksellisia ja niitä saa käyttää vain kyseessä olevaan tutkimukseen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 25; Tuomi & Sarajärvi 2013, 131.) Teematunti sisältyi Ammattistartin opetukseen ja se lukeutui luokan lukujärjestyksen mukaisiin oppitunteihin. Teematunnilla osallistuminen oli vapaaehtoista, eikä kenenkään tarvinnut vasten tahtoaan osallistua toimintaan. Kerroimme nuorille teematunnin tarkoituksesta ja sen sisällöstä, sekä siitä, että heidän antamiaan vastauksia tullaan käyttämään opinnäytetyössä anonyymisti.

Keräsimme teematunnin palautteen kirjallisella palautelomakkeella. Täytetyistä lomakkeista kävimme vastaukset läpi useaan kertaan ennen analysointia, jonka jälkeen avasimme saadut tulokset opinnäytetyöraporttiin mahdollisimman selkeästi. Raportoimme palautelomakkeen vastaukset rehellisesti tuloksia kaunistelematta. Kerroimme myös palautteen keräämisessä tapahtuneesta virheestä avoimesti ja jätimme mahdollisesti vääristyneet tulokset käyttämättä ja kirjoittamatta raporttiin. Hyödynsimme teematunnin yhteydessä kerättyjä tietoja vain tähän opinnäytetyöhön, eikä niitä ole näytetty ulkopuolisille. Hävitämme käytetyt tiedot heti opinnäytetyön valmistumisen jälkeen.

Nuoret vastasivat lomakkeisiin anonyymisti, joka saattoi vaikuttaa annettujen vastauksien luotettavuuteen positiivisesti. Kysymyksiin vastaaminen on voinut olla

helpompaa kun omaa henkilöllisyyttä ei ole tarvinnut paljastaa. Opinnäytetyöprosessin toteuttamiseen on ollut riittävästi aikaa, jonka vuoksi olemme voineet perehtyä aiheeseen ja toimia huolellisesti ja tarkasti prosessin eri vaiheissa. Tutkimuksen luotettavuutta lisää tutkimuksen tekemiseen varattu riittävä aika (Tuomi & Sarajärvi 2013, 142). Luotettavuutta lisää myös se, että opinnäytetyöntekijöitä oli kaksi prosessin jokaisessa vaiheessa, jolloin esimerkiksi teematunnilla käytyihin keskusteluihin on pystytty paremmin palaamaan jälkeinpäin ja kirjoittamaan ne tarkemmin ylös. Koko opinnäytetyöprosessin ajan pyrimme noudattamaan hyviä eettisiä käytänteitä ja pitämään toiminnan läpinäkyvänä ja rehellisenä.

8 POHDINTA

Aihe valikoitui pohtiessa median ja ympäröivän maailman ulkonäkökeskeisyyttä. Erilaiset mediat ovat täynnä kuvia, joissa esillä on kauniita, hoikkia ja lihaksikkaita ihmisiä, ja pohdimme aiheuttavatko tällaiset kuvat nuorille ulkonäköpaineita tai itsetunto-ongelmia. Pidimme aiheen käsittelyä tärkeänä, sillä media on keskeinen osa nuorten maailmaa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2011, 18). Lapset ja nuoret lisäävät kuvia ja muita sisältöjä internetiin, minkä vuoksi heidän kanssaan olisi hyvä keskustella siitä, mitä kaikkea sinne kannattaa lisätä. Nuoret eivät välttämättä aina ymmärrä, että internetiin lisättyjen sisältöjen täydellinen poistaminen on lähes mahdotonta.

Nyky-yhteiskunnassa lapset omaavat medialukutaitoa ja heidät pitäisi nähdä aktiivisina toimijoina ja median sisällöntuottajina. Median käyttäminen vahvistaa teknistä osaamista, kognitiivisia ja sosiaalisia taitoja. Parhaimmillaan media voi jopa voimaannuttaa lapsia. (Buckingham 2003 & Valkonen ym. 2005, Nopparin ym. 2008, 9 mukaan.) Medialukutaidon hallintaa tarvitaan, jotta erilaisista internetin sisällöistä pystytään erottamaan tosi ja epätosi. Pedagogisesti suunnitellun mediakasvatuksen avulla, nuori pystyy kehittämään omaa medialukutaitoaan. (Kupiainen & Sintonen 2007, 16.) Näiden taitojen omaaminen voi edesauttaa nuoren kykyä suodattaa ja ymmärtää erilaisia mediasisältöjä tulevaisuudessa.

Mediakasvatuksen sisällöt on kirjattu ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelmaan, mutta käytännön toteutus on vielä hajanaista (Opetushallitus 2011, 18). Opinnäytetyön toimeksiantajan mukaan Ammattistartille toteutettava mediakasvatus on vähäistä ja sitä voisi olla enemmän. Halusimme omalla tuotoksellamme muistuttaa mediakasvatuksen tärkeydestä ja siitä, että mediakasvatus voi olla helppoa ja mukavaa, eikä sen suunnittelu vaadi muita tunteja enempää aikaa. Nuorilta saatu palaute vahvisti ajatuksiamme mediakasvatuksen hyödyllisyydestä, sillä nuorten mukaan vaihtoehtoisia opetusmenetelmiä ja mediaan liittyviä teemoja tulisi voida käyttää opetuksessa useammin.

Perehtyessämme internetin ja median vaikutuksiin, havaitsimme, että tutkimuksissa median vaikutukset olivat pääasiassa negatiivisia. On tärkeää muistaa myös

internetin positiivinen puoli ja sen merkittävä rooli nuorten elämässä. Yhteisöpalveluiden kautta ylläpidetään jo olemassa olevia sosiaalisia suhteita ja tutustutaan myös uusiin ihmisiin. Esimerkiksi ujojen ihmisten voi olla helpompi lähestyä muita internetissä ja tavata ihmisiä, joilla on samoja kiinnostuksen kohteita. Hyvän medialukutaidon myötä internetin positiiviset vaikutukset voisivat myös päästä paremmin esiin.

Pohdimme medioiden vaikutusta myös yhteiskunnallisesti. Esimerkiksi tällä hetkellä vahvasti esillä oleva fitness-ilmiö voidaan nähdä asiana, joka saa ihmiset liikkumaan ja pitämään huolta fyysisestä kunnostaan, ja joka edistää kansanterveyttä ja hyvinvointia. Ilmiöllä on kuitenkin myös negatiivinen puoli, joka pätee myös muihin ulkonäköön vahvasti kiinnittyneisiin ilmiöihin. Fitnessmallien kuvina näkee erilaisissa medioissa, joissa niitä kommentoidaan usein ihailen. Näiden kuvien ja kommenttien myötä herää ajatus, että oman kehon pitäisi olla samanlainen, jotta olisi ihailtu ja hyväksytty. Äärimmilleen viety fitness elämäntapa voi kuitenkin aiheuttaa terveydelle haittaa, jatkuvan treenaamisen ja dieettien vuoksi. Entiset fitnesskilpailijat ovat julkisuudessa kertoneet siitä, kuinka keho ei enää pystynyt palautumaan rankasta ja pitkäkestoisesta dieetistä, jonka vuoksi heille on aiheutunut pysyviä terveysongelmia.

Tieteellisten tutkimustulosten valossa ulkomuoto vaikuttaa huomattavasti siihen, millaisena ihminen itsensä näkee. Voiko ulkonäkökeskeinen kulttuuri siis aiheuttaa mielenterveydellisiä ongelmia, jotka pahimmillaan vaikuttavat jopa ihmisen toimintakykyyn ja näin ollen aiheuttavat laajempia yhteiskunnallisia ongelmia.

Nuoret käyttävät paljon erilaisia sosiaalisten medioiden kanavia, ja he kokevat niissä kerättyjen seuraajien, tykkääjien ja kommenttien määrän elämässään tärkeänä. Havaintojemme mukaan nuoret vertailevat esimerkiksi seuraajien määrää, ja jos profiililla ei ole seuraajia voi nuori tuntea olevansa huonompi kuin muut. Itseään voidaan verrata myös muihin kuvapalveluiden käyttäjiin ja kavereihin, sillä kuvat ja tiedot ovat helposti nähtävillä. Kuvilla voi kuitenkin olla myös myönteisiä vaikutuksia. Ne voivat muistuttaa jostakin mukavasta hetkestä, piristää tai voimauttaa. Kuvapalveluihin lisättyihin kuviin kirjoitetut positiiviset kommentit voivat myös nostattaa itsetuntoa.

Opinnäytetyön aiheeseen liittyvää tieteellistä tutkimustietoa löytyi vain vähän ja median luomista ulkonäköpaineista puhuttiin muun muassa syömishäiriöiden yhteydessä. Teematunnista kerätystä palautteesta saadut vastaukset vahvistivat omia hypoteesejamme siitä, että internetissä nähdyt kuvat vaikuttavat nuorten itsetuntoon. Lisäksi vastaukset olivat, pienestä vastaajamäärästä huolimatta, monelta osin yhteneväisiä tieteellisten tutkimustulosten ja teorian tiedon kanssa, joihin perehdyimme opinnäytetyöprosessin aikana. Lähes puolet nuorista koki internet-kuvilla olevan vaikutusta itseensä tai itsetuntoonsa. Osuutta voi pitää suurena, sillä vastanneiden joukko oli suhteellisen pieni. Vaikka toiminnallinen opinnäytetyö sisältää tutkimuksellisen työtteen ja tuloksissa oli yhteneväisyyttä muihin tutkimustuloksiin, ei saatua tulosta voi kuitenkaan yleistää tai pitää tieteellisenä.

Jatkotutkimusehdotuksena teematunnin voitaisiin pidentää koko päivän kestäväksi teemapäiväksi, sillä kohderyhmän ja opettajien palautteen mukaan teematunti olisi voinut olla kestoaltaan pidempi. Teemapäivässä olisi mahdollista käydä läpi myös muita mediaan liittyviä aiheita, kuten netikettä, nettikiusaamista, netin hyötyjä ja haittoja tai erilaisia nuorille suunnattuja internet-palveluita. Myös seksuaalisuus näkyy eri medioissa vahvasti, joten tämän aiheen käsittely teemapäivässä olisi myös varmasti mielenkiintoista. Nuorille voisi teettää alustavan kyselyn ennen teemapäivän järjestämistä, jolla selvitetäisiin nuoria kiinnostavat teemat ja mielenkiinnonkohteet. Kyselyn avulla nuoria pystyisi osallistamaan mukaan mediakasvatuksen teemojen valintaan ja tunnin suunnitteluun. Internet-kuvien vaikutuksia nuoriin voisi tutkia vielä syvällisemmin esimerkiksi teemahaastattelulla laadullisessa tutkimuksessa. Jatkokehitysehdotuksena perus- ja ammattikouluille voisi suunnitella kokonaisen kurssin mediakasvatuksesta. Kurssilla käsiteltäisiin muun muassa median vaikutuksia nuoriin, internet käyttäytymistä ja internetin erilaisia ilmiöitä.

Myös sosionomin koulutusohjelmaan voitaisiin suunnitella intensiiviviikko, jolla käsiteltäisiin mediakasvatusta ja medialukutaitoa varhais- ja nuorisokasvatuksessa. Viikkoon voisi kuulua myös toiminnan järjestäminen valitsemalleen kohderyhmälle.

Näimme internetin vaikutuksien nuoriin olevan tärkeä ja tuore aihe, johon tulisi kiinnittää huomiota nykyisin entistä enemmän. Internetin käytön vaikutukset voivat näkyä tulevaisuudessa lasten ja nuorten parissa työskentelevien sosionomien työssä enemmän, sillä internetin käyttö tuskin tulee laskemaan ja sen käyttö alkaa jo nuorella iällä. Vaikutukset voivat näyttäytyä esimerkiksi kiusaamisen muodossa, tai nuorten kokemana ahdistuksena ulkonäöstä tai siitä että kokoajan täytyy olla tavoitettavissa. Nuorten parissa työskentelevien olisikin ensiarvoisen tärkeää ymmärtää median ja internetin vaikutus nuoren elämässä sekä tietää millainen on tällä hetkellä nuoruutta elävän nuoren maailma.

LÄHTEET

- Aalberg, V. & Siimes, M. 2007. Lapsesta aikuiseksi, nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo.
- Aalto, M. 2000. Ryppäästä Ryhmäksi. 4.painos. Hausjärvi: My Generation Oy.
- Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R. & Vilén, M. 2007. Nuoren aika. 2.-3. painos. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Ammattistartti. 2010. Koulutuskeskus Salpaus. Opetussuunnitelma ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus [viitattu 3.9.2014]. Saatavissa: http://www.salpaus.fi/esittely/opetussuunnitelmat/Documents/Ammattistartti_yhdistetty.pdf
- Branden, N. 2006. Nurturing Self-Esteem in Young People. Teoksessa Kernis, M.H. (toim.) Self-Esteem Issues and Answers. A Sourcebook of Current Perspectives. New York: Psychology Press, 238-243.
- Cacciatore, R., Korteniemi-Poikela, E. & Huovinen, M. 2008. Miten tuen lapsen ja nuoren itsetuntoa. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Dunderfelt, T. 2006. Voimavarana itsetuntemus. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Fernandez, S. & Pritchard, M. 2012. Relationships between self-esteem, media influence and drive for thinness. Eating Behaviors vol. 13 (2012) pp. 321–325 [viitattu 12.2.2015]. Saatavissa ScienceDirect – tietokannassa: http://ac.els-cdn.com/S1471015312000657/1-s2.0-S1471015312000657main.pdf?_tid=da44dc7e-b297-11e4-8649-00000aab0f26&acdnat=1423732780_5aa393020385d7b2773b861ae8e692c8
- Gretschel, A. 2011. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, julkaisuja 3/2011 & Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 41 [viitattu 3.2.2015]. Saatavissa: <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/nuorisotalo.pdf>

Haasio, A. 2011. Mitä iloa internetistä? Hyödy verkkopalveluista, sukella sosiaaliseen mediaan. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki & Kirjoita.13. – 14., osin uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Juholin, E. 2013. Communicare! Kasva viestinnän ammattilaiseksi. Management institute of Finland MIF Oy.

Kiilakoski, T., Nivala, E., Rynänen, A., Gretschel, A., Matthies, A-L., Mäntylä, N., Gellin, M., Jokinen, K. & Lundbom, P. 2012. IV Demokratiaremontin työkaluja. Julkaisussa Kiilakoski, T. & Gretschel, A. 2012. Muistiinpanoja demokratiaoppitunnista. Millainen on lasten ja nuorten kunta 2010-luvulla? Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 57: 21–26 [viitattu 3.2.2015]. Saatavissa: http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/muistiinpanoja_demokratiaoppitunnista.pdf

Keltikangas-Järvinen, L. 2010. Hyvä itsetunto. 20. painos. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Kiilakoski, T. 2012. Kasvatus teknologisessa maailmassa. Tutkimus teknologisoituvasta kasvatuksesta. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 132.

Kiilakoski, T. & Taiponen, J. 2012. Osallisuus & osallistuminen verkkoperustaisessa nuorisotyössä. Teoksessa Kiilakoski, T. (toim.) Kasvatus teknologisessa maailmassa. Tutkimus teknologisoituvasta kasvatuksesta. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 132, 222–242.

Koulutuskeskus Salpaus. 2014. Nuoret: Hae opiskelemaan [viitattu 3.9.2014]. Saatavissa: <http://www.salpaus.fi/nuoret/hae-opiskelemaan/Sivut/default.aspx>

Kronqvist, E-L. & Pulkkinen, M-L. 2007. Kehityspsykologia. Matkalla muutokseen. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Kupiainen, R. & Sintonen, S. 2009. Medialukutaidot, osallisuus, mediakasvatus. Helsinki: Oy Yliopistokustannus, HYY yhtymä.

Laakso, M. 2013. Sosiaalisten tekijöiden yhteys 15–18-vuotiaiden tyttöjen itsetuntoon ja ruumiinkuvaan. Sosiaalipsykologian pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto, yhteiskuntatieteiden laitos [viitattu 1.10.2014]. Saatavissa: http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20130083/urn_nbn_fi_uef-20130083.pdf

Lee, S. Y. 2014. How do people compare themselves with others on social networksites? The case of Facebook. *Computers in Human Behavior* vol. 32 (2014) pp. 253–260 [viitattu 11.2.2015]. Saatavissa ScienceDirect -tietokannassa: http://ac.els-cdn.com/S0747563213004512/1-s2.0-S0747563213004512-main.pdf?_tid=a12cccee-b1e3-11e4-9b58-00000aacb35d&acdnat=1423655374_df59be5f09a1d9dc71fa36e33bf98953

Mikkola, H. & Oinas, M-M. 2007. Nuorten kehonkuva ja IRC-Galleriassa tapahtuva identiteetti-ilmaisu. Kasvatuspsykologian pro gradu -tutkielma. Kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö [viitattu 1.10.2014]. Saatavissa: http://www.nuorisotutkimusseura.fi/sites/default/files/tapahtumatiedostot/Mikkola_Oinas_Gradu.pdf

Myllyniemi, S. 2009. Taidekohtia. Nuorisobarometri 2009. Opetusministeriö & Nuorisotutkimusseura & Nuora. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 97. Nuorisoasiainneuvottelukunta, julkaisuja 41. Helsinki: Opetusministeriö & Nuorisotutkimusverkosto [viitattu 11.2.2015]. Saatavissa: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisoasiain_neuvottelukunta/julkaisut/barometrit/liitteet/Nuorisobarometri_2009.pdf

Mäkinen, P., Raatikainen, E., Rahikka, A. & Saarnio, T. 2009. Ammattina sosionomi. Helsinki: WSOYpro Oy.

Nietosvuori, L. 2008. Luovat ja toiminnalliset menetelmät sosionomin työssä. Julkaisussa Viinamäki, L. (toim.) 14 puheenvuoroa sosionomien (AMK) asemasta Suomen hyvinvointiasiantuntija – järjestelmässä. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 2/2008: 135–142 [viitattu 17.2.2015]. Saatavissa: http://www3.tokem.fi/kirjasto/tiedostot/Viinamaki_A_2_2008.pdf

- Noppari, E., Uusitalo, N., Kupiainen, R. & Luostarinen, H. 2008. ”Mä oon nyt online!”. Lasten mediaympäristö muutoksessa. Tampereen yliopisto. Journalismin tutkimusyksikkö [viitattu 8.2.2015]. Saatavissa: <https://tam-pub.uta.fi/bitstream/handle/10024/65730/978-951-44-7293-0.pdf?sequence=1>
- Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Opetushallitus. 2011. Lapset ja nuoret mediaosallistujina – Osallistumista tukevan mediakasvatuksen toimintaohjelma [viitattu 9.10.2014]. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/139651_Lapset_ja_nuoret_mediaosallistujina.pdf
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2013. Hyvä medialukutaito- suuntaviivat 2013–2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2013:11 [viitattu 17.10.2014]. Saatavissa: <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2013/liitteet/OKM11.pdf?lang=fi>
- Pienimäki, M. 2013. Valokuvien kriittinen tulkitseminen medialukutaitona ja laji-tyypittely sen kehittäjänä. Väitöskirja. Jyväskylän yliopisto. Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos. Helsinki: Suomen kuvataiteenmuseum.
- Piironen, T. 2007. Ohjaajan opas lasten osallistavien ryhmien ohjaamiseen. Helsinki: Kuunnelkaa meitä – Lasten osallisuushanke 2006–2007 [viitattu 3.2.2015]. Saatavissa: http://www.munvuoro.fi/cms/wp-content/uploads/Tiina_Piironen_Ohjaajan_opas_lasten_osallistavien_ryhmien_ohjaamiseen1.pdf
- Ridel, S., Väliäho, P. & Sihvonen, T. 2006. Mediaa käsittämässä. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Ranne, K. & Rouhiainen-Valo, T. 2005. Sosiaalialan ammatillisen käyttöteorian muotoutuminen sosionomi (AMK) -koulutuksessa. Julkaisussa Ranne, K., Sankari, A., Rouhiainen-Valo, T. & Ruusunen, T. (toim.) Sosiaalipedagoginen ammatillisuus. Madsenin kukasta toiminnan tulppaaniksi. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sarja D, muut julkaisut 1/2005: 27–38 [viitattu 18.2.2015]. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:951-633-036-3>

Ruusunen, T. 2005. Ilmaisulliset menetelmät – siltoja itseen ja toisiin. Julkaisussa Ranne, K., Sankari, A., Rouhianen-Valo, T. & Ruusunen, T. (toim.) Sosiaalipedagoginen ammatillisuus. Madsenin kukasta toiminnan tulppaaniksi. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sarja D, muut julkaisut 1/2005: 54–61 [viitattu 18.2.2015]. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:951-633-036-3>

Salakari, H. 2009. Toiminta ja oppiminen – koulutuksen kehittämisen tulevaisuuden suuntaviivoja ja menetelmiä. Helsinki: Eduskills Consulting.

Salokoski, T. & Mustonen, A. 2007. Median vaikutukset lapsiin ja nuoriin- katsaus tutkimuksiin sekä kansainvälisiin mediakasvatuksen ja säätelyn käytäntöihin. Mediakasvatusseuran julkaisuja 2/2007: 137–150 [viitattu 10.10.2014]. Saatavissa: <http://www.mediakasvatus.fi/publications/ISBN978-952-99964-2-1.pdf>

Santala, E. 2007. Sairaana terveellistä. Nuorten käsityksiä ja kokemuksia ortoreksiasta. Kasvatustieteen pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto. Soveltavan kasvatustieteen laitos [viitattu 11.2.2015]. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/20078/sairaant.pdf?sequence=2>

Tazghini, S. & Siedlecki, S. 2013. A mixed method approach to examining Facebook use and its relationship to self-esteem. *Computers in Human Behavior* vol. 29 (2013) pp. 827–832 [viitattu 12.2.2015]. Saatavissa ScienceDirect -tietokannassa: http://ac.els-cdn.com/S0747563212003159/1-s2.0-S0747563212003159-main.pdf?_tid=638e52d2-b28c-11e4-86f7-00000aab0f6b&acdnat=1423727856_1b25bd8799ac063dff458ae0aa40356a

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 10., uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuominen, S. & Mustonen, A. 2007. Tunteella ja järjellä nettiin- Internetissä tarvitaan uudenlaisia mediataitoja. Julkaisussa Kynäslahti, H., Kupiainen, R. & Lehtonen, M. (toim.) Näkökulmia mediakasvatukseen. Mediakasvatusseuran julkaisuja 1/2007: 137–150 [viitattu 23.10.2014]. Saatavissa: <http://www.mediakasvatus.fi/publications/ISBN978-952-99964-1-4.pdf>

Uusitalo, N., Vehmas, S. & Kupiainen, R. 2011. Naamatusten verkossa. Lasten ja nuorten mediaympäristön muutos, osa 2. Tampereen yliopisto. Journalismin tutkimusyksikkö [viitattu 5.2.2015]. Saatavissa: https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/65438/naamatusten_verkossa_2011.pdf

Viinamäki, L. (toim.) 2010. Sosionomin ammatti ja työ 2010–2025. Havaintoja ja päätelmiä sosionomien (AMK & ylempi AMK) profiilista Suomen hyvinvointiasi-
antuntijajärjestelmässä. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A:
Raportteja ja tutkimuksia 3/2010 [viitattu 4.2.2015]. Saatavissa:
[https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/54727/viina-
maki%20A%203%202010.pdf?sequence=1](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/54727/viina-maki%20A%203%202010.pdf?sequence=1)

Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki:
Tammi.

Weissenfelt, J. & Huovinen, J. 2013. Sosiaalinen media ja nuoret 2013. Ebrand
Suomi Oy [viitattu 1.10.2014]. Saatavissa: [http://www.ebrand.fi/somejanuo-
ret2013/](http://www.ebrand.fi/somejanuo-
ret2013/)

LIITTEET

Liite 1. Tuntisuunnitelma

Liite 2. Kirjallinen ohjeistus

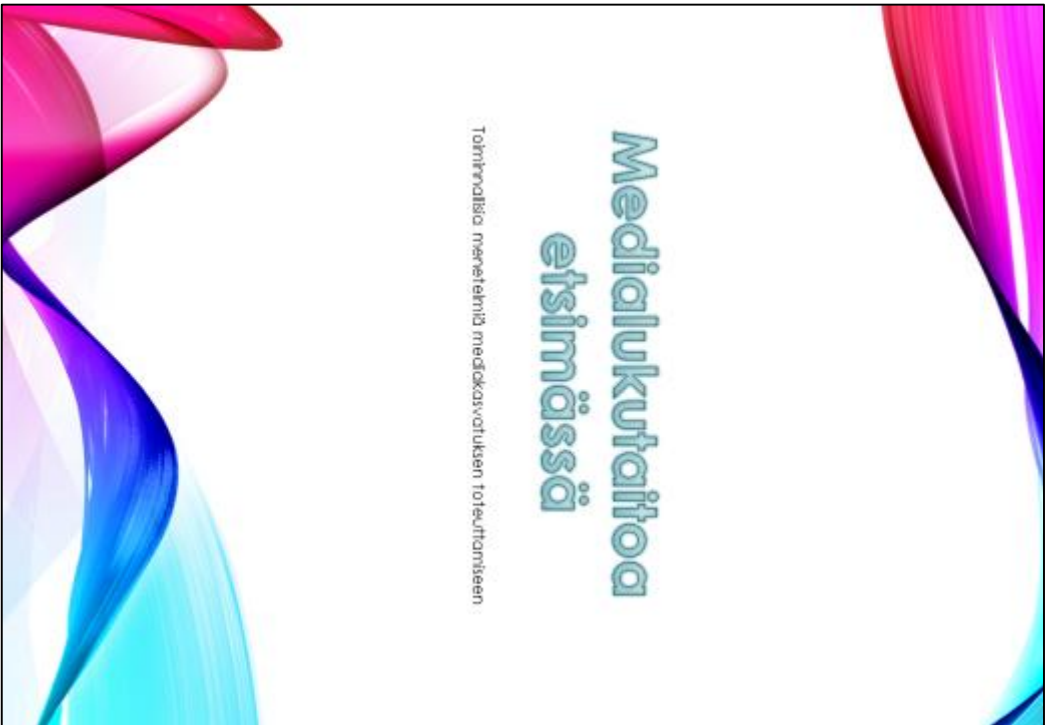
Liite 3. Palautelomake

LIITE 1. Tuntisuunnitelma

Tavoite	Sisältö	Menetelmät	Materiaalit/ Tiedonlähteet	Aikataulu
<p>Aloituksen tavoitteena on orientoida opiskelijat teematunnilla käsiteltäviin aiheisiin.</p>	<p>Aloitus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aloitus, itsensä ja aiheen esittely - Tunnin sisältö ja aikataulu - Esimerkkejä sivuista joissa on paljon kuvamateriaalia, ja niiden käytön yleisyys 		<p>n.10 min</p>
<p>Videon tavoitteena on herättää ajatuksia ja samalla toimia ensimmäisen rastin alustuksena.</p> <p>Rastin tavoitteena on herätellä ajatuksia yhteiskunnan ja median luomasta ihanneihmisestä ja pohtia onko ihanteet realistisia ja saavutettavissa olevia. Tavoitteena on myös saada nuoret miettimään aiheuttavatko muokatut internetissä nähdyt kuvat heille ulkonäköpaineita.</p>	<p>RASTI 1.</p> <p>Kuvanmuokkaus ja kauneusihanteet</p>	<p>Rastin aluksi näytämme luokalle kuvanmuokausvideon, jonka tarkoitus on orientoida ensimmäisen rastin tehtävään.</p> <p>Tehtävänä on muokata paperille piirretty ihmishahmo yhteiskunnan luomien ihanteiden mukaiseksi.</p> <p>Jos aloittaminen tuntuu hankalalta, voi miettiä millainen ihanne ihminen on omasta mielestä (laiha, lihaksikas, pitkähiuksinen, pitkä, lyhyt jne.) Paperiin kirjoitetaan myös millainen tämä ihminen on. Millaisia ominaisuuksia ja minkälainen on hänen elämäntapansa (Rikas, julkkis, perheellinen, koiranomistaja, omakotitalo, kerrostalo, luotettava, urheilullinen).</p> <p>Kuvat usein luovat mielikuvia siitä millainen pitäisi olla ja mitä omistaa ollakseen ”täydellinen”.</p> <p>Lopuksi keskustellaan siitä, kuinka moni on oikeasti tällainen ja mistä ihanne syntyy, sekä aiheuttavatko ne paineita nuorille?</p>	<p>– Kuvanmuokkaus: Body Evolution-Model Before and After http://www.youtube.com/watch?v=17j5QzF3kqE</p> <p>– Paperia</p> <p>– Tusseja</p>	<p>n. 10–15 min</p>

<p>Rastin tavoitteena on tarkastella internetin kuvapalveluissa esiintyviä kuvia ja ilmiöitä yhdessä nuorten kanssa.</p> <p>Tavoitteena on myös saada aikaan keskustelua siitä minkälaisia ajatuksia erilaiset kuvat nuorissa herättävät ja saada nuoret pohtimaan minkälaisista heidän oma ja muiden käyttäytyminen kuvapalveluissa on.</p>	<p>RASTI 2.</p> <p>Kuvapalvelut ja internet-ilmiöt</p>	<p>Sananselitys/pantomiimi sosiaalisen median ilmiöistä ja sanoista. Sanat saa esittää joko pantomiimina sanattomasti, tai Aliaksen tyyliin selittämällä käyttämättä kuitenkaan kortissa luettavaa sanaa. Aikaa yhden sanan selittämiseen on 15–30 sekuntia, sen mukaan kuinka peli alkaa etenemään.</p> <p>Keskustelua millaisissa kuvapalveluissa nuoret käyvät, ja minkälaisia kuvia siellä näkevät. Onko jotakin ilmiöitä, joita kuvapalveluissa esiintyy. Mitä ajattelette näistä ilmiöistä tai kuvista, herättääkö positiivisia tai negatiivisia ajatuksia/tunteita? Mitkä ovat kuvien lisäämisen motiivit, mahdollisimman paljon tykkäyksiä → itsetunnon pönkittäminen.</p>	<p>– Sananselitys-/ pantomiimikortit – Kello ajanottoa varten</p>	<p>n. 10–15 min</p>
<p>Rastin tavoitteena on pohtia erilaisuutta eri näkökulmista.</p> <p>Tavoitteena on myös muistuttaa nuoria siitä, että jokainen saa olla omanlaisensa ja että erilaisuus voi myös olla rikkaus.</p>	<p>RASTI 3.</p> <p>Erilaisuus</p>	<p>Onnenpyörä, jota pyöräyttämällä valikoituu kuva, väittämä tai kysymys, johon vastataan pienryhmissä. Lisäksi spesiaaliseksi johon osuessa luokasta kirjoitetaan asia joka tekee heidän luokastaan erilaisen tai uniikin.</p> <p>TAI</p> <p>Voi myös kirjoittaa asian mikä tekee pyöräyttäjistä itsestään erilaisen kuin muut.</p>	<p>– Onnenpyörä – Kysymys-/väittäjä-/ kuvakortit – Paperia – Kynä</p>	<p>n. 10–15 min</p>
<p>Tavoitteena on saada nuorilta palautetta teematunnin aiheesta ja sisällöstä.</p>	<p>Palaute ja tunnin lopetus</p>		<p>– Palautelomake – Kynä</p>	<p>n.10 min</p>

LIITE 2. Kirjallinen ohjeistus

KUVANMUOKKAUS JA KAUNEUSHANTEET

Tarvitkavat välineet:

- Heikotone, videon esittämiseen
- Paperille pilfreyty hirtshahmo
- Tusselja
- Tehdyvön keelto on noin 10-15 minuuttia

Kuvat kuvot meikkuvia siltä miltäkin pttissi olo ja mitto pttissi ornitisa oikokseen "Tyvvelinen", Ahetta kottitiedon kuvanmuokkauksen ja valitsevien hanteiden nikkokummat. Tehdyvön voi aloittaa näyttämällä videon, jossa näiden kuvaa muokataan heikotoneilla radikaalisti. Videon tarkistus on kolme ojausten hantidjaria ja omentoida aiheen kottitienyyn.

Videon löyrtä YouTubea nimellä "Body Evolution-Model Before and After" tai osoitteesta

<https://www.youtube.com/watch?v=7J50CF8k4GE>

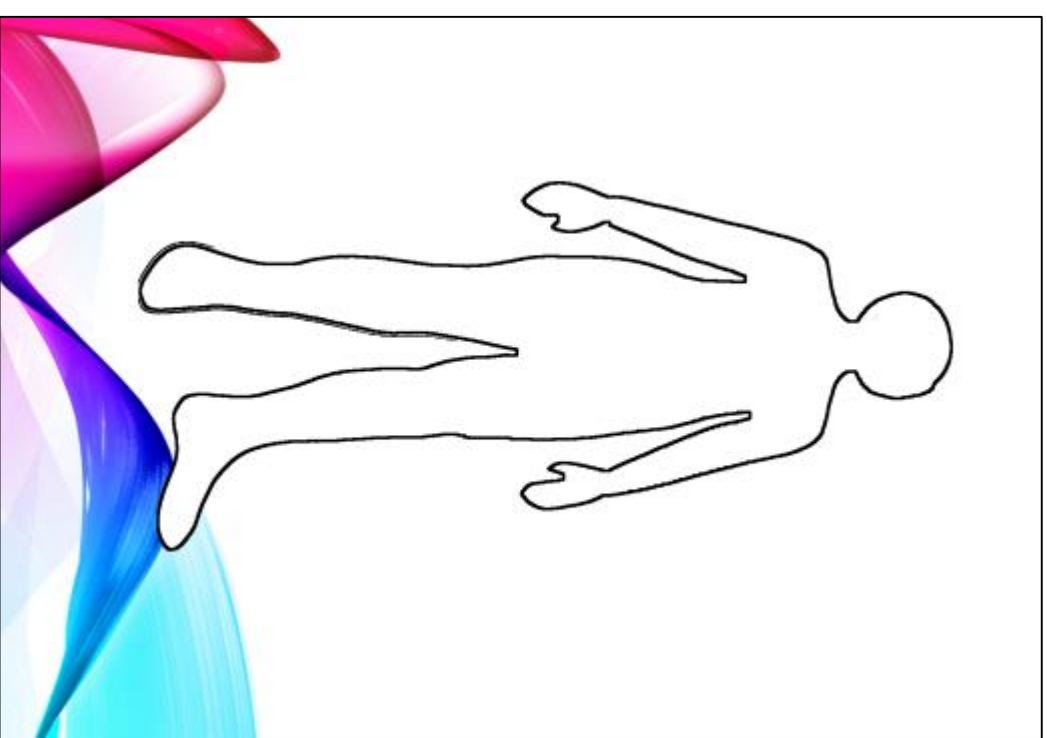
Videon jälkeen keskustelutaan yhdessä median luomista hanteista, ja kysytään nuorilta heidän mielipiteidensä kuvanmuokkauksesta ja siltä onko se mennyt jo liian pitkälle. Lisäksi voidaan kysyä kotitevdiko nuoret, etitä kättäiset kuvat vedivat aiheuttoa nuorille ulkonäköpaineita tai vaikuttoa itsestuntoon.

Tehdyvön on mukautta paperille pilfreyty hahmo rlin, etitä se näyttää median luomien hanteiden mukoksella. Voi siltä miettiä mitto "Thonnetitinerit" näyttöä ja muokata kuvaa sen mukoksella. Hantioja muokataan paperilla tai pienrynnistä.

Lisäksi paperin kttöteltoon myös sanota, ostotilo ja onnindusukista, mitto tulee mieleen taitto hantitineritistä.

Ehmentit: Lihastikas, lahna, pilkahuksinen, fikoz, julkitt, perheellinen, kolonormistija, omokollitilo, kerrottoja luontehava, urheilullinen jne.

Lopuksi keskustellaan siltä, kuinka moni on oikeasti kttäläinen ja mitto ihanne syntyy. Aihetuoikka painetta nuorille?

KUVAPALVELUT JA INTERNET-ILMIÖT

Tarvittevat välineet:

- Sananselitys- / pantomiimikortit
- Kello ajonottoon
- Tehdäviiden kesto on noin 10-15 minuuttia

Tehdävät aloitetaan keskustelemalla nuorten käyttämästä kuvapalvelusta. Nuorten kanssa voi keskustella eri sivustoista ja niiden sisällöistä, sekä internetissä esiintyvistä ilmiöistä.

Nuoret jaetaan pariin pariin joukkueeseen. Joukkueet nostavat vuorotellen sanon, jonka esittävät joko pantomiimina tai esittävät alkuperäisen tyylin. Toisen joukkue arvaa mitä toiset esittävät tai esittävät, jonka jälkeen vuoro vaihtuu. Yhtä sanaa kohti aikaa on 15-30 sekuntia, sen mukaan kuinka pait lähtee liikkeelle.

Kun sanot on esitetty tai selitetty, voidaan keskustella vielä kortissa esitetyistä ilmiöistä. Oikea esimerkki laitetaan uusi-ilmiöitä, jotta kuvapalvelussa esiintyy. Mitä mielisiä ilmiöistä tai kuvista ajatellaan, herättävätkö positiivisia tai negatiivisia ajatuksia/tunteita?

Keskustelun yhteydessä voidaan myös pohtia yhdessä esitettien kuvien lähtökohdan motiiveja.

Keskustelua voi pitää yllä suunnittelemalla varmiksi kysymyksiä, jotta nuorilta voi kysyä. Esimerkiksi koverat löydä kuvan, jota kaikki kerruvat ja tykkääväti. Mitä ajatuksia/tunteita tämä sinussa herättää?

Sananselitys- /pantomimisanat seuraavalla sivulla selityksineen.

SANANSELITYS- / PANTOMIIMIKORTTIEN SANAT

Selle tarkoitetaan kuvaa, josta henkilö on ottanut ilmeensä. Kuva otetaan usein digitaalimielillä ja kameran sovitteella median.

Heulua internetin lähtykuvaa, jossa poseerataan usein vieraid voutteissa viettävänä.

Stanzilla Ompokuva, josta on otettu kumiosalle. Kuva otetaan usein pelin kourun ajopuhelmella.

Outtake Kuva, jossa huuto työntekijän aiheuttanut ja muutetaan nst, että näköalasta näkymä.

Äännekuva Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

#koti Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Stanz Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Hoitokäyt Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Blogi Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

"Tiedekuvat" Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Outtake Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Stanz Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Hoitokäyt Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Blogi Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

"Tiedekuvat" Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Outtake Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Stanz Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Hoitokäyt Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Blogi Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

"Tiedekuvat" Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Outtake Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Stanz Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Hoitokäyt Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Blogi Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

"Tiedekuvat" Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Outtake Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Stanz Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Hoitokäyt Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Blogi Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

"Tiedekuvat" Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Outtake Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Stanz Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Hoitokäyt Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

Blogi Äännekuva, joka koostuu äänneistä ja sitä seuravista sanasto. Äännekuva on helposti otettavien viestien muodollinen esitys.

ERILAISUUS

Tarvittevat välineet:

- Ompeluyöla
- Kysymys- väittämä- ja kuvakortti
- Specialsektorin kirjoituspaperia

- Tietävänkestä on noin 10-15 minuuttia

Tietävän teemana on erilaisuus. Aluksi nuorten kanssa keskustellaan erilaisuudesta, ja millä tavalla voi olla erilainen. Pyritään nostamaan positiivisia asioita erilaisuudesta. Nuorilta voidaan kysyä kysymyksiä erilaisuudesta, esim. ovatko he huomanneet, että erilalla pukeutuvvat saavat negatiivisia kommentteja? Onko heille oia erilainen tai erottuva massasta?

Tässä tietävässä käytetään ompeluyöla, jota väittämällä valkoinen joko kuva-, väittämä-, kysymys- tai specialsektori. Tietävä voidaan toteuttaa joukkueittain, tai yksilöinä.

Yksi nuori pyöryttää osoitinta jonka värin mukaan valkoinen kortti, johon vastataan omantunnon mukaan mielelliseen mukaisesti. Specialsektorin osuudessa nuori kirjoittaa kirjoituspaperille osion joko tekseen heidän luokastaan/työstään unlessi. Kirjoituspaperi seuraavalla sivulla, muuta sen voi suunnitella itse halunnansa näköiseksi.

Tietävän kysymykset, väittämät ja kuvien vastakohdat sekä specialsektorin kirjoituspaperi ovat ohjeistuksen seuraavilla sivuilla.

ERILAISUUS RASTIN KYSYMYKSET, VÄITTÄMÄT JA KUVAKORTTIEN VASTAKOHDAT

Kysymykset

- Kaveritellä meidän kuvanlissaidin, jossa hän näyttää tyyn erilaisella kuin yleensä. Jähnen kaverit nauraa kuvalle, miten reagoi? Mitenko mukaan voi puolustaa? Milla ajattelit?
- Luovotko internetkuvat mielistelemi nuorille ukonkkipöytäas (Kaunaukthomiel, Jukkiset, kaverit)
- Onko olemassa miesten/rokkien homostiluksia? Onko kulttuurista, rymistä tai vähemmistöistä?
- Kaverit on ihonut muutamien klon. Onko caclatit ok kommentoida hel heitidä läppäde? (Kunntantoukkaus läppäde heitidat)
- Milla tavoin voi olla erilainen?
- Milla erottaa stui mutidä?
- Onko erilaisuus pelotuttava? (Siv.110-103)
- Entä jos olemme kaikki samantyyppiset?

Väittämät

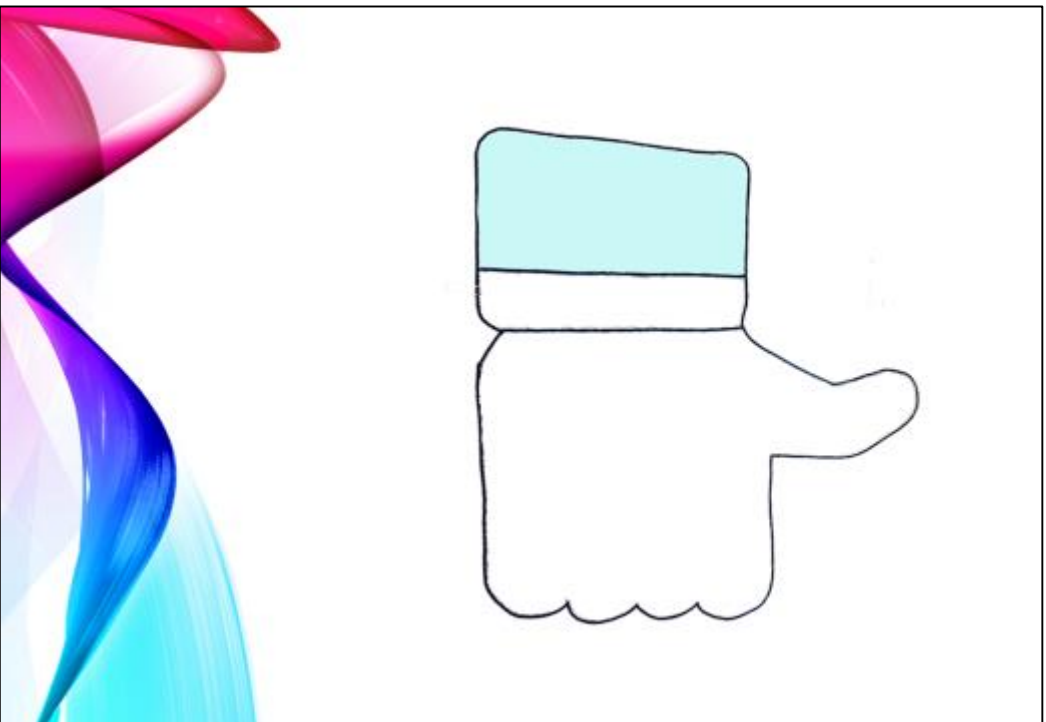
- Pojat tykkäävät vain lahjoista, suuri rihosistio noisista, jolla on vaaletit huluset. // Tytöt tykkäävät vain pikkeistä ihaiskaksista pojista.
- Vain lahvat ihmiset ovat hyväntuoksuisia/kauniita
- Vain merkkivaatteilla edustavilla voi olla tyylisiä ja hyväntuoksuisia
- Paljasta pihasta ei voi kuvata näyttää illoa
- Erilaisuudesta voi elänytä
- Työt ovat pakko hyväntuoksuisia ukonkkipöytäas
- Eriväen mielelliseen sanomien on helpoia
- Valtovirasto polkkoivat työt jähnen usein kussomiseen ihmisen seksuaalinen suuntautumisen näköy. Uloppin

Kulien,vaatteiden,vaatteet

• Rau – rihiti	• Ihana – raumasat
• Ääpi naitakami – Brova	• Vihollinen – äscoottien kaurit
• homo – heitio	• Vihveelinen – vihaelien
• uumadaten – maahanmuuttaja	• pokkaminen – läppäde
• homotilava vortus – humuut	• laulu – kaurit
• tavallista va ukonkkipöytä – älypöytä	• hantamantun vortus – uppa kaurit

Kulien,vaatteiden,vaatteet

• Ihana – raumasat	• Vihollinen – äscoottien kaurit
• Vihveelinen – vihaelien	• pokkaminen – läppäde
• laulu – kaurit	• hantamantun vortus – uppa kaurit
• tyyppinen – Piona	• Ää ondot – Ää ondot

TÄYDELLINEN KUVA

Tarvittevat välineet:

- Lehtiä
- Paperia
- Saksia
- Limua
- Tehtävän kesto noin 15-30 minuuttia

Tehtävän idea on, että lehtiä ei estetä kuvia, jotka leikataan irjia yhdistellään niin, että niistä muodostuu täydellinen ihminen. Paperille linnoitetaan myös osia, joita tällä täydellisellä ihmisellä on. Ihmisen voi muodostaa pelopelillä omia yhdistelmillä kuvissa esiintyvien ihmisten pahoista puolia. Kuvaa voi tehdä osista myös pirttäen, mutta pääpaino on lehtikuvien hyödyntämisessä.

Tehtävän voi tehdä yksin, pareittain tai pienryhmissä.

Kun kuvat ovat valmiita saa jokainen kertoa mitä on linnoitunut kuvaansa ja miksi.

MAINONNAN UHRI

Tehdävissä ohjajia voi määrittää tehtävän keston osallistujan ja tilanteen mukaan.

Tehdävissä on ajatuksena näyttää jokin mainontaan liittyvä tilanne, interneti ja televisio sisältävät paljon mainontaa erilaisista omintunnuksista ja esaisista, jotta pitäisi osata. Näytettävien tilanteiden teemoja voivat olla TV, Shopin mainokset ja niiden tuotteet, erilaiset kauruudenhoidot tuotteiden mainokset, terveys- ja hyviä oloa edistävät ruokamainokset sekä monet muut.

Tarkoituksena on käyttää näytettäviä tilanteita tällä hetkellä mainoksissa esillä olevia viittauksia. Näytettävistä ohjeita voivat olla esimerkiksi mainos nuorentavasta ruokavaliosta tai hoidettavista housuista, tai hoidetta karsivavasta profieinhuutteesta. Tilanteeseen voi lisätä muunmuuta näyttämällä sen esimerkiksi äännettämällä tai siirräksellä.

Mainoksissa usein kuvataan enemmän, kuin mitä todellisuus on. Tehtävänä on herättää ajatuksia siitä ettei kaikki ole sitä mitä näyttää. Mainoksia ja niiden sisältöjä tulisi osata arvioida kriittisesti.

LIITE 3. Palautelomake

Palaute teematunnista

Olen

Mies

Nainen

Mitä pidit teematunnista ja sen aiheesta?

Rengasta alla olevista parhaiten omaa mielipidettäsi vastaava numero

1. Mitä pidit kuvanmuokkaus rastin tehtävästä?

En tykännyt 1 2 3 4 5 Tykkäsin

Perusteluja? _____

2. Mitä pidit sananselitys/pantomiimi rastin tehtävästä?

En tykännyt 1 2 3 4 5 Tykkäsin

Perusteluja? _____

3. Mitä pidit erilaisuus rastin tehtävästä?

En tykännyt 1 2 3 4 5 Tykkäsin

Perusteluja? _____

Koetko internetkuvien vaikuttavan itseesi ja itsetuntoosi?

Muita kommentteja, ideoita, ajatuksia, sana on vapaa!

Kiitos palautteestasi! 😊